

Naročnina za kraljevino SHS Mesečno 48 K. Letno 576 K. Inozemstva: Mesečno 68 K. Letno 816 K. Oglasi: enostopne mm vrsta za enkrat 2-80 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo: Wolfova ulica 1/A. Telefon 390. Uprava: Marjini trg 8. Telefon 44. i se ne vračajo. a je priložiti znamko za odgovor.

Spomenica „Hrvatskega narodnega zastopstva“ Pašiču.

STJEPAN RADIĆ, DR. MATE DRINKOVIĆ IN DR. MIRKO KOŠUČIĆ SO PODPISALI PISMO PAŠIČU, V KATEREM ZAHTEVAJO, DA BODI HRVATSKA ZASTOPANA NA GENOVSKI KONFERENCI.

Zagreb, 25. febr. (Izv.) Današnji Hrvatski narodni svet objavljajo sklep Hrvatskega narodnega zastopstva, združenega v Hrvatskem bloku, ki je bil enoglasno sprejet na današnji seji, kakor tudi pismo, s katerim se ta sklep dostavlja ministrskemu predsedniku Pašiču. Pismo so podpisali Stjepan Radić, dr. Mate Drinković in dr. Mirko Košutić kot zastopniki hrvatskega bloka. — Sklep hrvatskega bloka veli med drugim, da je glede mednarodne gospodarske konference v Genovi vrhovni svet velikih zvezniških držav sklenil pozvati na to konferenco vse velike in male narode, zmagovalce in premagane, pa tudi nevtralce, in sicer na podlagi popolne enakopravnosti. Velika misel, ki je navdahnila to odločitev, se bo mogla udeležiti le tedaj, ako bodo vse narode zastopali njegovi pravi predstavniki. Sklep pravi nadalje, da se bo na genovski konferenci razpravljalo o vprašanjih, ki globoko segajo v življenjske interese hrvatskega naroda, kakor tudi v življenjske interese vseh narodov, ki žive na ozemlju v današnjih mednarodno priznanih mejah kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Radi tega zahteva hrvatski blok, da bodi tudi Hrvatska zastopana na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. V skupni delegaciji Srbov, Hrvatov in Slovencev pa mora biti tudi Hrvatska. Sklep veli nadalje, da je hrvatski blok dobil pri volitvah leta 1920 ogromno večino hrvatskega naroda banske Hrvatske. Po današnjem razpoloženju je ta večina še večja in to ne samo v banski Hrvatski, nego tudi v Bosni, Dalmaciji in v Bački. Vidi se, da je tudi beograjska vlada pozvana na konferenco v Genovi. Sodi se, da je bil ta poziv samo iz mednarodnih ozi-

rov formalno poslan tej vladi kot predstavnici današnjega režima v Beogradu za vse ozemlje v mednarodno priznanih mejah Srbov, Hrvatov in Slovencev in daje stvarni značaj tega poziva pričakovanje, da bodo na konferenco v Genovi prišli kot delegati pravi zastopniki toliko hrvatskega, kolikor srbskega in slovenskega naroda, ker le taki pravi delegati bodo imeli ono moralno pooblastilo in sposobnost, s katero se prevzemajo mednarodne obveze. Ako bi pa z ozirom na vse to sedanjí vlastodržci v Beogradu izvolili delegate po svojih osebnih nazorih in naj si bo med njimi iz taktičnih razlogov tudi kak Hrvat, to ne bodo zastopniki hrvatskega naroda in ne bodo mogli govoriti v njegovem imenu. Hrvatsko narodno zastopstvo že danes dviga svoj glas proti takemu ponovnemu aktu uzurpacije beograjskih vlastodržcev nad hrvatskim narodom in odreja tem beograjskim vlastodržcem pravico, da nastopajo tudi v imenu hrvatskega naroda na mednarodni konferenci v Genovi, ako pridejo tjakaj, ker hrvatski narod ne bo nikoli odobril njihove uzurpacije. — Na koncu veli: V imenu solidarnosti interesov hrvatskega naroda z interesi srbskega in slovenskega naroda, ki se nikakor ne dajo oddeliti od velikih interesov Evrope in človeštva, izjavljamo kot edino hrvatsko izvoljeno narodno zastopstvo, da smo pripravljene sodelovati s predstavniki srbskega in slovenskega naroda v mejah, ki se bodo razpravljale na mednarodni gospodarski konferenci v Genovi. Obenem izjavljamo, da se smatramo pobožne izbrati one osebe, ki bodo slej na konferenco v Genovo kot delegati imeli imenu hrvatskega naroda iz mednarodno priznanega področja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Seja narodne skupščine.

VOJNI MINISTER O PRORASTROJU NAŠE VOJSKE. — PODROBNA DEBATA O PRORAČUNSKIH DVANAJSTINAH. — VPRAŠANJE ŠTIPENDIJ. — DRAGINJSKE DOKLADE DRŽAVNEMU URADNIŠTVU. GLASOVANJE O PRORAČUNSKIH DVANAJSTINAH.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine otvoril je predsednik dr. Ribar ob enajstih. Po opravljenih formalnostih preide zbornica na razpravo o raznih vprašanjih na minstre. — Vojni minister general Vašić odgovarja na vprašanje poslanca Milana Pribičevića glede novega zakona o ustroju vojske. Pravi, da ta zakonski predlog še ni izdelan, ker je preobsežen. Vojni minister bi imel vezane roke z ustanovitvijo posebne komisije. Ta komisija bi omejevala vlogo vojnega ministra in bi ga degradirala na nekak avtomat. To pa ne more biti, ker je minister član vlade in ga more omejevati le vlada in parlament. Govornik pravi, da ne more imeti zadostne garancije, ako nima dobre in dobro disciplinirane vojske. Demokracizacija vojske bi naredila iz vojaka zločinca, kakor se to danes opaža v sovjetski Rusiji. — Zbornica preide nato na dnevni red: podrobna debata o zakonu glede proračunskih dvanajstin za meseca marca in april 1922. Prvi trije člani se sprejmejo brez posebnih izprememb, le pri členu 3 se razvije daljša debata o predlogu poslanca Kristana, da naj se črtajo nekateri odstavki. Členi 4 do 23 se sprejmejo po kratki debati. Pri členu 24 govori obširno poslanec Voja Lazić, vendar pa ostane stara redakcija. Brez vsake debate so sprejeti člani 25 do 39. Pri členu 40, ki se nanaša na pooblastilo finančnega ministra, da v sporazumu z ministrom prosvete more uporabiti znesek 25.000 dinarjev za izenačenje štipendij, opozarja zemljoradnik Vasil Popović, da so se pri podeljevanju štipendij zgodili nekateri pogreški glede medicincev iz Bosne in Hercegovine in zahteva, da se te štipendije izenačijo z ostalimi ter da se postavka za te štipendije zviša na pol milijona dinarjev. Poslanec dr. Šerčerov pravi, da narodna skupščina po ustavi nima pravice do tega. Na opazko poslanca Rista Gjočevića, da dobivajo bosanski in nekateri drugi dijaki veliko manj-

še štipendije, kakor oni iz Hrvatske, odgovarja minister za prosveto in veli, da o tem razpravljaj ministrski svet in da se bo o tem v kratkem definitivno sklepalo. Ministrski svet je sklenil, da se to vprašanje v najkrajšem času reši tako, da bodo ukinjene pokrajinske štipendije. V ministertvu za prosveto bodo združeni štipendisti tudi iz ostalih ministrstev, tako da bodo odsej vse štipendije koncentrirane v ministertvu za prosveto. — Člen 41 se nekoliko izpremeni in se glasi takole: »Vsem državnim nameščencem in vpokojencem se izplača dne 1. aprila draginjska doklada po zakonu o dodatkih na draginjo državnim uslužbencem civilnega in vojaškega reda, vpokojencem in vpokojenkam, kakor tudi po zakonu o draginjskih dokladah aktivnim uslužbencem, vpokojencem in vpokojenkam državnih in prometnih uradnikov, sprejetega od zakonodajnega odbora dne 26. decembra 1921. Razlika med dodatki po gornjem zakonu in dokladami, izplačanimi za mesec januar, februar in marec, se izplača v dveh obrokih, in sicer 1. aprila in 1. maja. V Dalmaciji se more izplačati tudi tekoma meseca marca, ako to dopušča proračun. Uradnikom in uslužbencem, nameščencem in krajih na ozemlju, zasedenem po Italijanih (tretja cona), ki pripadajo po rapalski pogodbi kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, se priznava za 50 odstotkov povišana osebna in rodbinska doklada. To povišanje velja od 1. marca 1922 dalje. V kolikor vsota, pridobljena iz redukcije uradništva, uslužbenecv in slug, ne bi bila dovoljna za pokritje pov. drag. doklad, se vlada pobošča, da sme za to uporabiti dve dvanajstini posebnih kreditov, označenih v členu 1, črka B tega zakona.« — Predsenik dr. Ribar izjavlja, da je s tem tudi podrobna debata o zakonskem načrtu končana, nakar se preide na glasovanje. Za zakonski predlog o proračunskih dvanajstinah je glasovalo 153, proti pa 35 poslancev.

Povratek našega kralja.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Kralj Aleksander se povrne s svojim spremstvom v Beograd jutri popoldne. Ministrski predsednik Pašič in minister za zunanje stvari dr. Ninčić sta davi dospela semkaj. Takoj po njunem prihodu se je sestel ministrski svet, kateremu sta poročala o kraljevih zarci in o konferencah z vodilnimi državniiki češkoslovaške in poljske republike.

RAZPRAVA O UREDITVI PLAČEVANJA V INOZEMSTVO.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Finančni odbor je imel danes sejo pred otvoditvijo seje narodne skupščine, na kateri je nadaljeval razpravo o zokon. načrtu glede odgoditve plačevanja dolgov v inozemstvu. Na predlog ministra dr. Markovića se je naslov zakonu popravil v toliko, da se ne imenuje več zakon o odgoditvi plačevanja, ampak »ureditev plačevanja«. Pri členu 1 se na predlog zemljoradnika Voje Lazića stavlja na mesto besed »trgovci in industriji« pasus »trgovci, industriji in obrtniki«, kakor tudi »nabavljalne in potrošaške zadruge in njegove zveze. Pri čl. 11 se k besedam »trgovci in trgovske osebe« doda še pasus »ter ustanove, omenjene v členu 1«, pri členu 3 pa namesto »vrednost blaga« »vrednost in vrsta blaga«. — Nato se je seja prekinila zaradi narodne skupščine. Prihodnja seja jutri s istim dnevnim redom.

RAZDELITEV HRVATSKE V OBLASTI.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Dopoldne je imel odbor za upravno razdelitev države sejo, na kateri je razpravljalo o razdelitvi Hrvatske in Slavonije na oblasti. Določeni so glavni obrisi novih oblasti, ki so se napram vladnemu načrtu nekoliko izpremenile. Definitivne meje oblasti še niso definitivno določene. Gotovo je le, da bo v Zagrebu sedež dveh oblasti in da se bo okoli Zagreba stvorila največja oblast v državi.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Na večerajšnji seji radikalnega kluba so razpravljali o razdelitvi države na oblasti. Veliko število radikalcev je za to, da se dosedanjí okruzi v Srbiji pretvorijo v oblasti. Bosanski radikalci so nezadovoljni z razdelitvijo v Bosni, v Sremu in v Slavoniji. Največje nezadovoljstvo vlada zaradi mej zagrebške oblasti.

ZA POBIJANJE DRAGINJE.

Beogra, 25. febr. (Izv.) Ministrski svet je sklenil, da bo preiskovala policija vse slučaje, ki jih predvideva zakon o pobijanju draginje. Krivci se izročijo posebnemu sodišču.

IZBOLJŠANJE NAŠEGA PROMETA.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Ministertvo za promet se resno bavi z načrtom, da se na vseh naših glavnih prog začne že letos polagati drugi tir. »Vreme« piše, da so potrebni krediti za razširjenje glavnih prog v tem zmislu že odobreni.

OBMEJNI PROMET MED AVSTRIJO IN JUGOSLAVIJO.

Gradec, 25. febr. (Izv.) Pogajanja, ki so se vršila v Beogradu z jugoslovensko vlado glede obmejnega prometa, so sedaj zaključena. Novi dogovor o obmejnem prometu je bil kot dopolnilni dogovor h trgovinski pogodbi podpisani od obeh strank in stopi v veljavo hkrati s trgovinsko pogodbo, ko jo vlada ratificirata. Dogovor vsebuje celo vrsto bistvenih olajšav za promet v obmejnem ozemlju, tako zlasti za prekoračevanje meje prebivalcev obmejnega pasu, ki bo v bodoče omogočeno s samo izkaznico o istovetnosti, pri čemer so za dušne pastirje in sanitetne osebe predvidene posebne olajšave. Dalje prinaša podrobne določbe o blagu in orodju, ki bo v obmejnem prometu prosto carine in o obdelovanju dvojnih posestev. Te olajšave se bodo uvedle že pred ratifikacijo pogodbe in sicer z začetnimi odredbami.

NAŠA RAZMEJITEV Z MADŽARSKO.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Vlada je pozvala semkaj naše delegate, ki so bili zaposleni skupaj z zavezniškimi in madžarsko delegacijo pri razmejitvi med Jugoslavijo in Madžarsko, ker Madžari niso pristali na to, da se popravi naša meja severno od Subotice. Naša vlada bo odstopila zadevo zvezi narodov.

1. april.

Gospod finančni minister obeta izplačilo draginjskih doklad za 1. april. Raznih vladnih obljub smo že tako vajeni, da gospodu Kumanudiju skoraj res verjamemo, da se bo to izvršilo — 1. aprila!

Ministrski svet votira s polno paro razne kredite za razne tajinstvene potrebe in ti krediti gredo v milijone, ki se izplačajo nemudoma. Za doklade državnim nameščencem, ki nimajo sreče, da bi bili vsi poslanci, ministri ali pa poslancev in ministrov znanci in sorodniki, pa se išče potrebni kredit menda sele pri cariniških tihotapskih blagajnah.

To je igranje z ognjem, predpustna lahkomišelnost je to. Mar se ne vedo gospodje dol v Beogradu, da je vse polno zadolženih uradniških rodbin, ki jim upniki prete z eksekucijo in ki se tolažijo že tri mesece z izplačilom obljubljenih draginjskih doklad? Državno uslužbenstvo je na račun teh doklad vzelo na upanje marsikako neobhodno potrebno blago z zavestjo, da bo ta dolžni znesek v najkrajšem času izplačan. Državno uslužbenstvo je pri nas še toliko solidno, da verjame v pravočasno solidnost državne besede. Z odlašanjem in neodkritostjo pa ubijajo vladni mogotci poslednje zaupanje v državo tudi pri tistih ljudeh, ki so kot uradniki državljani skozinskož in obenem nositelji državne uprave. (Ravno z ozirom na to državno lastnost je n. pr. nemški kancelar Wirth o priliki zadnjega štrajka uradnikom odrekal celo pravico do štrajka.)

In tako gredo torej naša »državna kola« v — 1. april.

Radovedni smo, če bo n. pr. g. finančni minister odložil do 1. aprila tudi izplačila za nabave na Dunaju, naročene po slovitega imena gospodu polkovniku Vašiču? Kdo ve, če bodo tudi francoski dobavitelji dvorne opreme in dvorne vlake čakali do 1. aprila?

Prepričani smo, če bi kdo Nj. V. kralju povedal, kako danes stvari v resnici stoje, da bi Nj. V. kralj rekel: pomagajte državi, pomagajte stradajočim — drugo lahko počaka do 1. aprila.

Pred sto leti je imel francoski kralj dva srčno dobra in duševno visoka moža, Neckerja in Mirabeaua, ki bi jih bil lahko, pa jih žalibog ni poslušal in padla je bastilja. Danes pa — žalibog — nikogar na visokih mestih ni, ki bi ga kljub najboljši svoji volji kralj sploh mogel poslušati, ki bi sploh bilo vredno, da ga poslušata.

Na polnoč gre: dobrega in poštenega moža čakamo, da nas popelje v novi dan mimo bastilje!

Četverozeva.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Iz Bukarešte javljajo: Poljska republika je sprejeta v malo entento, ki se bo odslej imenovala četverozeva. V vseh vprašanjih se je dosegel popoln sporazum.

V Beograd doslej še ni prišlo uradno poročilo o tem dogodku. V parlamentarnih krogih je ta vest naravno zbudila veliko pozornost in se že razmotrivajo razne kombinacije.

Desetletno premirje za vso Evropo!

London, 25. febr. (Izv.) Kakor poroča »Daily Cronicles«, ima angleški ministrski predsednik namero, predlagati pri mednarodni gospodarski konferenci v Genovi desetletno premirje za vso Evropo. V tem času se začne delati za obnovo Evrope. Vse zavezni-

ške in bivše sovražne države se obvežejo, da bodo spoštovale medsebojne meje in se vzdrževale vsakršnih napadov. Posvete se popolnoma miroljubnemu delu ter stabilizaciji financ, trgovine in industrije. Na suhem izvedejo splošno znižanje oboroževanja.

SEJA ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Zakonodajni odbor se je sestel danes popoldne ob petih k seji. Predsenik Miša Trifunović naznanja, da je prejel od odbora za upravno razdelitev države poročilo o zakonskem načrtu glede splošne samouprave ter o zakonskem načrtu glede oblastnih in srezkih samouprav. Prejel je tudi odvojeno mišljenje poslanca Moskovljevića na mišljenje pododbora za upravno razdelitev države na oblasti in o zakonskem načrtu glede splošne uprave ter oblastnih in srezkih samouprav. Nadalje mu je poslal minister za šume in rude poročilo o izdajanju koncesije za sekanje gozdov, tvrdki Giuseppe Feltrinelli et Comp. v Milanu. To poročilo se odstopi pristojnemu pododboru. — Odbor preide nato na dnevni red: poročilo pododbora o zakonskem predlogu glede ukinitja za ribolov na Ohridskem in Prespanskem jezeru. Ker je ta zakonski predlog že rešen, se poročilo samo prečita in nato stavi na glasovanje. — Zanj je glasovalo 19 poslancev, proti pa 7. — Pri drugi točki: poročilo o koncesijah za uporabo vodnih sil, se stavlja na glasovanje dve koncesiji, ki sta bili izdani pred 1. decembrom 1918 in potem in ki jih je vlada predložila zakonskemu odboru v revizijo. Predlog je enoglasno sprejet. — V debato pride poročilo predsednika odbora o sklepu glede ukinitja zakona glede podpiranja vojnih invalidov. Akt se prečita in nato sprejme, s čimer stopi zakon o podpiranju vojnih invalidov v veljavo. Ker je dnevni red izčrpan, se seja nato zaključí. Prihodnja seja se določi kasneje.

ZAGREB PROTI DRAGINJI.

Zagreb, 25. febr. (Izv.) Zadnje dni so oblasti nastopile zelo energično proti nekaterim navijalcem cen. Kaznovanih je bilo občutno z globo že več trgovcev in obrtnikov, posebno mesarjev. Včeraj je hodilo sedem uradnikov-zaupnikov po raznih zagrebških trgovinah in so nadzorovali na razstavljenih predmetih označene cene v zmislu zakona o pobijanju draginje. Nadzorovali so tudi, ali pri predmetih, ki niso luksuzni, ne presega dobiček 25 odstot-

kov. Vsi trgovci in obrtniki, pri katerih se je ugotovilo, da so kršili zakon, so bili popisani in naznanjeni sodišču v nadalnje postopanje. Danes je bil pred tukajšnjim sodiščem obsojen en mesar zaradi navijanja cen na dva meseca zapora in 10.000 dinarjev globe.

POTOVANJE GENERALA WRANGLA V BEGRAD.

Beograd, 25. febr. (Izv.) Ministrski svet je včeraj sklenil, da odpošlje danes nekaj vagonov, da omogoči generalu Wranglu potovanje v Beograd.

AVSTRIJA IN FINANČNE OPERACIJE ZVEZE NARODOV.

Dunaj, 25. febr. (Izv.) V Londonu zborujoči komite zveze narodov je poslal avstrijski vladi brzojavno povabilo, naj odpošlje v London strokovnjaka za finance, da bi sodeloval pri posvetovanjih glede nadaljevanja akcije zveze narodov in ji dajal potrebna objasnila. Avstrijska vlada je poverila to nalogo ministru v pokoju dr. Grimmu, ki je odpotoval v soboto zvečer v London.

POTOVANJE POINCAREJA.

Pariz, 25. febr. (Izv.) Francoski ministrski predsednik Poincare je odpotoval davi v Boulogne.

SMRT LANDRUJA.

Pariz, 25. febr. (Izv.) Znaní morilec ženski Landru, katerega proces je vzbudil toliko pozornost, je bil davi usmrčen.

Borzna poročila.

Beograd, 25. febr. Valute. Ameriški dolarji 80, nemške marke 38, 10-munski leji 61, bolgarski levi 52. Denvize. London 363, Pariz 730, Zeneva 1560, Praga 143, Dunaj 1.34, Berlin 37.75, Milan 415, Budimpešta 11.90. Curih, 25. febr. Berlin 230, New York 512, London 22.48, Pariz 45.75, Milan 25.90, Praga 9.05, Budimpešta 0.75, Zagreb 1.55, Varsava 0.13, Dunaj 0.10, avstrijske krone 0.085. Berlin, 25. febr. Dunaj 4.38, Budimpešta 32.16, Milan 1125.35, Praga 392.6, Pariz 1919.50, London 976.50, Newyork 222.52, Curih 4340.65.

Dinamit.

Politika čustva ne more dati smernice za velikopotezno delo, zlasti ne more ustvarjati solidne podlage v kompliciranih državopravnih vprašanjih. Čustvo lahko sodeluje impulzivno, politično realnost pa more zasnovati le jasna in bistra razsodnost veliki političnih mislecev.

Evropa ima v novejši zgodovini dva sijajna primera grandioznih državotvornih konstrukcij, Nemčijo in Italijo. Bismark in Cavour sta v moderni evropski zgodovini najslavnejši državotvorni potenci, skoraj brezprimerna politična velikana. Ko smo snovali našo državo, jih ni bilo malo, ki so naravnost aplicirala njuna zamisleka o narodno-političnem ujedinjenju na naše razmere. Se se spominjamo članov pokojnega Milenka Vesniča, ko je kazal na Italijo. To je bila naša prva usodna napaka, dasi bi bila lahko Italija vzgled centralističnega in Nemčija avtonomističnega ujedinjenja.

Sloveni smo pretežno čustvena rasa. Narodno veče v Zagrebu je to leta 1918 jasno dokumentiralo. Tri jugoslovanska plemena so takrat čustveno izrekla temeljne osnove našega političnega in narodnega ujedinjenja, nismo pa imeli v tistih dneh svetjega Bismarka in Cavourja, velikega duha, ki bi bil z bistrim razumom in pogumom povedal, kaj in kako hočejo bratje v skupni hiši.

Leta 1918 smo napravili svojo drugo in najusodnejšo napako. Vse, kar je sledilo v treh letih do danes, je samo posledica teh prvih napak.

Politične skupine so v vsaki državi nositeljce dotičnih idej in načrtov. V naši državi so se ravno radi napake pred tremi leti ustvarili dve veliki skupini, ki ju loči vprašanje medsebojnega razmerja treh plemenskih individualitet. Nasprotje se je pri glasovanju o vidovdanski ustavi le še poglobilo in se dnevno poostrejuje.

Dejstvo je sicer, da opozicija danes še nima enotnega načrta o ustrezni naši državi in je le bolj negacija onega, kar zahtevata največji politični skupini v Jugoslaviji, demokrati in radikali, toda obe imenovani stranki sta državi veliko nevarnejši nego tako znana opozicija, nevarni zlasti se zato, ker si tudi sami v državopravnem oziru bistveno nasprotujeta. Obe stranki sta v svoji večini velikosrbski, radikali v zmislu, da bi se zadovoljili z vsemi pokrajinskimi s srbskim plemenom ter bi se danes akceptirali amputacijo ali dogovor s Hrvati in Slovenci, demokrati pa so velešrbska stranka z jugoslovanskim pečatom, ki pa upa na postopno poslabšanje vseh treh plemen ter je iz tega vidika državi najnevarnejša. Svojega stališča iz taktičnih razlogov sicer nikdar odkrito ne pove, vsa demokratska glasila pa to dnevno dokazujejo.

Plemenska individualnost, srbska, hrvatska in slovenska, je politična realnost, ki je Narodno veče 1. 1918 ni znalo spraviti v pravilno razmerje. Demokrati in radikali so sprejeli to temeljno napako kot obstoječe dejstvo v svoj program; zato delujejo danes v državi eksplozivno, ker se pozabljajo, da so s temeljno napako sprejeli tudi dinamit.

Kdo zaničuje v državi tri komponente in jih ovira v njihovem naravnem razmahu, ne bo nikdar našel rezultate našega narodnega bivanja našega narodnega hotenja. Triletno skupno bivanje je ugotovilo rekonponente do vse javnosti v njihovih razlikah in enakostih, nimanja na se politične sile in mogoče osebnosti, ustvarjajoče sintetično, a vendar ohranjajočo pestrost in raznobojnost.

V tem je jedro naše državne eksistence oziroma konsolidacije.

Za našo lepo Sloveščino.

Sloveščina je ne to najbolj čist slovenski jezik, temveč je obenem tudi jako prožen in bogat ter slovnično tako ugleden kakor noben južno-slovenski jezik. Jezikoslovci sami priznavajo, da se v tem oziru ne more meriti s sloveščino niti srbohrvaščina niti bulgarščina. Zasluge na tem mojo izključno jezikoslovci, pisatelji in narodni buditelji; naša lepa sloveščina, kakor jo gojimo danes v šoli, je torej pridobitev sloven, kulturnega stremljenja v zadnjih stoletjih. Ta krásni jezik, za katerega smo se Slovenci navduševali več kot petstolet, pa je danes silno napoti nekaterim centralističnim prenapetostem, ki jih zbadajo, kakor trn v peti; zato bi ga silno radi spravili s sveta.

En način za to jim je nesramno smešenje naših najboljših pisateljev, ki so se v znani spomenici izrekli proti ubujanju slovenstva. »Kulturni delavec« je namreč pri jutrovcih poveljal Drug način pa jim je postavno izpodiravanje lepili slovenskih izrazov s suženjsko posnetimi manj primernimi izrazi iz srbohrvaščine.

Tako beremo danes v centralistični »Stampi« z raznimi nemškimi, turškimi in italijanskimi spakami, posnetimi iz šolskih časopisov, tako spakredano sloveščino, da se človeku skoraj zelo-

Upravna anarhija.

Iz govora poslance Antona Brandnerja v narodni skupščini.

Gospodje poslanci! Najprvo se moram dotakniti včerajšnjega govora g. poslance Gosarja in omeniti, da se ne morem strinjati z vsemi njegovimi izjavami, kar se tiče našega osvobođenja in ujedinjenja. Naše ujedinjenje je zgodovinsko dejstvo, ki stoji izven vsake diskusije, in zgodovinska resnica je, da so Srbi največ delali in največje žrtve doprinesli za naše osvobođenje in ujedinjenje. Mi Slovenci smo za to državo ne samo radi tega, ker smo primorani in nimamo drugega izhoda, ampak tudi s srcem in ljubeznijo. Mi ljubimo to državo brez obzira na to, ali smo na vladi ali pa v opoziciji proti sedanjemu režimu. Zato imamo tudi pravico; da kritikujemo.

Vlada nam je predložila predlog zakona o budgetnih dvanajstih za marec in april in želi, da ji izrazimo z glasovanjem za ta zakon svoje zaupanje. Naša stranka v finančnem odboru in zastopana, zato pa hočemo v plenumu precizirati naše stališče do tega zakona. Dvanajstine se dajo opravičiti samo v nenormalnih razmerah. Nadaljevati z dvanajstinami v nedoglednost bi pomenilo nadaljevanje kaosa, ki traja že tri leta. Zato smo že 20. decembra minulega leta glasovali proti dvanajstinam, in sicer ne iz tega razloga, da bi ustavili državni aparat — kar bi bilo mogoče storiti, ako bi bila opozicija hotela, da bi namreč ne bila dala kvoruma — ampak zaradi tega, da jih smatramo za največje zlo, in da protestiramo sploh proti temu načinu delovanja v naši državi. Naša država bi se bila dvanajstinam lahko izognila, ako bi bila hotela, in mi bi že bili lahko prišli do rednega državnega gospodarstva. Toda vlada ne misli tako, kakor mislimo mi. Ako bi vlada tako mislila, in bi bila šla takoj po sprejetju ustave na delo, in buđet bi bil koncem minulega leta že gotov.

Toda naši vladi je ljubiš kaos in se zato upira budgetu prav tako, kakor se upirajo službeni pragmatiki strankarski uradniki, kateri lažje napredujejo brez službene pragmatike. Da je to resnica, je pokazala vlada s tem, da je prvič predložila proračun šele 19. novembra, torej en dan prej, preden je zapadel rok, drugi s tem, da je predložila eno leto star proračun, in tretji s tem, da ni priložila proračuna računskega zaključka, brez katerega je onemogočeno vsako delo na proračunu. Brez zaključnega obračuna, iz katerega je razvidno, koliko smo imeli v minulem letu dohodkov in stroškov, nima finančni odbor nikakega oporišča, nikake baze in ne more delati, vsaj pravilno ne. Jaz se čudim, da vlada tega ne ve, ko je vendar vsakemu najmanjšemu trgovcu znano, da ni nobeno poslovanje mogoče brez pravega knjigovodstva, brez zaključnih računov. Skoro bi bilo treba vladi priporočati, da se grelo vsaj tisti, ki so na odgovornih mestih, učiti k najzgodnejšemu trgovcu.

Da so te moje navedbe resnične in da ne stresam kar iz rokava, to potrjuje poročilo finančnega odbora. V tem poročilu je povedano, da je vlada predložila eno leto star proračun (dr. Momčilo Ivanič: »... kaj ni višje realne«). To je dokaz, da nimamo sposobnih uradnikov, ki bi sestavili proračun. (Dr. Slavko Ščerov: »U Sloveniji nima sposobnih činovnikov.« — Dr. Momčilo Ivanič: »Minister nije sposoban.«) Sposobne uradnike imamo v celi državi in tudi nesposobne uradnike imamo po vsej državi. Toda pri nas je tako, da se sposobni uradniki odslavljajo, nastavljajo

dec obračun pri čitanju teh listov. Ni mogoče spuščati se tu v podrobnosti, omejiti se hočem le na najbolj klasične primere. Po zaslugi teh ljudi smo bili dobili namesto slovenske vojašnice »kasrno«, mesto »posredov«, za delovno »Berzo rada«, (iz česar je »Jutro« izšlo) Rado Birso, ki je postal baje direktor posrdovalnice za delo v Ljubljani, mesto ravnateljstva in ravnateljstva »direkcije« in »direktorje«, mesto nadzorništev in nadzornikov pa »inspekcije in inspektorje« od III. do I. »klase«. Danes centralist re naskakuje več sovražnikovih pozicij, ampak »jurija«, on ne priznava več tiskovnega urada, ampak samo »Prešbira« v Beogradu itd.

Zmotno pa bi bilo misliti, da so beograjski centralisti boljši. V beograjskih dnevnikih čitate lahko vsak dan prstne »jugoslovanske« izreze, kakor n. pr. »Otvoril se je novi Damensalon«. Prodaja se lepi »šrajptiš«. »Prodaju se novi gumiradi i nove drvene štikle«. »Prodaju se višnje za melšpajs«. Ti izrodki balkanske zaničnosti za niso morda osamljeni pojavi, temveč s tako srbsčino nas osrečuje tudi »činovnik« beograjske porodice. V »Pravdi« z dne 29. januarja t. l. čitamo med drugim sledeči klasični oglas: »Likvidavno oddeljenje ministarstva ishrane prodaje na licitaciji ro hosentregera«.

pa se strankarski uradniki, ki nočejo službene pragmatike, ker nimajo na njej interesa.

Poleg tega, da nimamo sposobnih uradnikov, nam pa manjka vseh tistih pripomočkov, ki so v to potrebne. Ukinile so se razne tiskovine, ki bi bile dober pripomoček, dočim imamo v izobilju takih tiskovin, ki komplicirajo delo v raznih uradih, zlasti na carinarnicah. Tam se te tiskovine ne ukinjajo, pač pa so se ukinitile razne tiskovine, ki služijo kot dober pripomoček za pravilno sestavo budgeta.

Kakor sem že rekel, imamo na odločilnih mestih mnogo nesposobnih uradnikov. Tak uradnik - strankar je imel interes na tem, da izrine uradnika, ki ima večje sposobnosti, čeprav je po činu nižji, in to baš radi tega, ker se boji njegove konkurence glede možnosti. To se je dogajalo na celi črti. Kolikor sposobnih uradnikov ni bilo izrinjenih na ta način, so šli sami radi mizerne plače. Ostali so na vodilnih mestih samo še taki veleumi, katerih preliminarni računi — to smo sedaj videli — so tako zverženi, da se gibljejo pomote samo za en mesec in za en sam predmet v mejah celih milijonov. V drugih državah se dogodi, da take uradnike, ki napravijo pri budgetu najmanjše pogreške nekaterih kron, takoj odstavijo. Pri nas pa taki uradniki, ki delajo naravnost milijonske napake, ostanejo na svojem položaju.

Kakšni so ti veleumi, ki imajo glavno besedo v naših ministrstvih, se vidi iz dejstva, da se je eden izmed njih (pomočnik ministrstva saobračaja) upal zagovarjati porabljenost izrednih kreditov za redne izdatke. Ali ste že čuli kaj takega? To se more dogoditi samo pri nas, da se porablajo izredni krediti kar tebi nič meni nič za redne izdatke; dočim bi se morali izredni krediti sami retirirati, se pa na ta način zapravijo. Imeli smo izredne kredite za izboljšanje našega prometa, a se niso popolnoma porabili v svoj namen.

Ali naj se pri nas čudimo, če nima inozemstvo zaupanja do nas? Jaz se le čudim, da ni bil g. finančni minister še slabše sprejet v inozemstvu, ko je šel po posojilo. Kajti vse te stvari, katere imamo tu natisnene, dobijo čisto gotovo tudi vse druge države na vpogled. Če vidijo, kakšno je naše gospodarstvo, da nimamo v državnem gospodarstvu nobenega reda in da ne moremo sestaviti niti proračuna, ker nimamo sposobnih ljudi in pripomočkov za to, potem ni nikako čudo, da ni naše posojilo uspelo tako, kakor bi bilo moralo. Do danes nismo o tem posojilu čuli nika-kega poročila od strani finančnega ministrstva. (Dr. Momčilo Ivanič: »Pa'ga i nečete čuti, je mrtvo rodjeno dete.«) Da bi bilo dobro posojilo koristno, ker bi se bila v tem slučaju popravila naša valuta, to vidimo pri Nemški Avstriji. Ker je dobila Nemška Avstrija posojilo pod ugodnimi pogoji, se pričena nemško-avstrijska krona popravlja. Naš denar pa se ne samo popravlja, ampak se celo poslabšuje. Zato sem opravičen, dvomiti o tem, da je dosegel g. minister s posojilom kak uspeh.

To poročilo, ki ga je podal finanjski odbor, je najhuša obtožba sedanjega našega vladnega režima. Kajti kaj takega je naravnost nečuveno in nezastopljivo. Mi tu vidimo, da finančni odbor nima niti na razpolago potrebnih števil, da nima niti vpogleda v to, koliko uradnikov imamo. Jaz se čudim finančnemu odboru, da nam ni povedal, katere so te pokrajinske uprave, ki nam doslej še niso pošle seznama svojih uradnikov. Poročilo pravi, da so bile to pokrajine izven Srbije, Črne gore in Vojvodine. Mi bi pa vendar želeli, da se nam natančno pove, katere pokrajinske uprave še do danes niso iz-

polnile svoje dolžnosti. (Minister dr. Kumanudi: »Sve.«) G. finančni minister pravi, da vse pokrajinske uprave razen imenovanih še dolgujejo tozadnevna poročila. Ni dvoma, da ministrove besede odgovarjajo resnici. Potem imamo naravnost strašno sliko pred seboj.

Dalje berem tu o nekem specialnem fondu. Pri celi stvari zanima mene le to, na kak način se utemeljuje potreba tega specialnega fonda. Tu stoji:

»Ovo je naročilo potrebno zbog neurednog i nesredjenog finansiranja, koje postoji u pojedinim granama naše državne uprave.«

Takoj na to pa pripoveduje poročilo, da je v Sarajevu šla policijska direkcija kratkoma lo v agrarno banko, pa je tam najela toliko in toliko milijonov ter s tem zadolžila državo. Torej za take slučaje potrebuje g. finančni minister nekak specialni fond, da bo kril take stvari! Da je temu res tako, nam dokazuje utemeljevanje citiranega stavka, ki se glasi:

»Radi ilustracije neurednog i nezakonitog finansiranja navodimo slučaj Policijske direkcije u Sarajevu. Ova je Direkcija prekorachila budget od oslobođenja pa do konca 1921. god. za 1,327.766.62 K, a osim toga, neodobreni vanredni krediti potrebni su joj u iznosu od 635.000 K. Ukupno iznosi do 31. decembra 1921. god. 6,084.971.68 K. Od ove sume Policijska direkcija uzela je na zajam kod Agrarne Banke u Sarajevu i bezpravno je zadužila državu za sumom od 2,839.344.36 K.«

Za take stvari potrebuje torej g. finančni minister specialnih kreditov. Ni mi treba še posebe povdarjati, da se s tem absolutno ne morem strinjati.

Gospodje! V ministrstvih imamo res take uradnike — to imamo mi poslanci priliko videti vsak dan — ki aktov kratkoma lo ne rešujejo, ker jih ne razumejo. Razumejo sicer jezik, toda stvari same ne razumejo, pa odložijo akt, s katerim je morebiti v zvezi milijonska škoda, ter ga pustijo ležati mesece in mesece. Nočem iti v podrobnosti, ker bi Vam lahko navedel takih aktov brez števila. Moram Vam pa tu omeniti slučaj, ki je interesanten.

Bilo je februarja 1920. V Slovenijo se je vračal iz Gradca reven človek. Čeprav je imel od konzula v Gradcu, od koder je bil prišel, potrdilo da ima pri sebi 6000 markiranih kron, so mu vendar te krona na carinarnici v Špiljah odvzeli in sicer, kakor so mu rekli, samo iz tega razloga, da konstatirajo, ali so kolki pravilni ali ne. Ta mož je podrgno leto prošil in vlagal akte, da bi se mu onih 6000 K vrnilo, pa je dobil onih 6000 markiranih kron vrnjenih šele v juliju minulega leta. Medtem je bil pa denar izmenjan in markirane krona so prišle iz kurza. Sedaj je omenj. revež zopet vložil prošnjo, da se mu markirani denar izmenja. Toda dobil je kratek odgovor, da je rok za izmenjavo denarja že potekel. Jaz sem šel s tem denarjem na ministrstvo financ. Tam so mi rekli, da je treba stvar ugotoviti potom g. finančnega delegata v Ljubljani. G. finančni delegat v Ljubljani je stvar utrdil in poslal akt v Belgrad, kjer leži mesece v ministrstvu, pa ga ne morejo rešiti. Moral sem na to stvar opozoriti g. finančnega ministra, da vidi, kako v njegovem resoru delajo. Pri tem je treba pripomniti še to, da je prizadeti človek revež in da bi bil teh 6000 kron v tem času nujno potreboval. Sedaj pa primerjajte še takratno valuto z današnjo! Vse škoda, ki jo je imel ta mož zaradi zanikarne naše finančne uprave, bodele pravilno cenili samo, če upoštevate diferenco na valuti in dejstvo, da bi bil mož, ki je siromak, ta denar nujno potreboval.

Gospodje! Po sprejetju dvanajstin za meseca januar in februar smo doživeli še neko stvar, ki je za nas prav važna in ki meče zopet čudno luč na neko naše ministrstvo: na ministrstvo saobračaja. Pečati se moram z ministrstvom saobračaja radi tega, ker zavisi naša trgovska in plačilna bilanca največ od tega, kako je urejen promet. Kajti dokler bo naše prometno ministrstvo urejeno tako slabo, dokler ne bomo imeli vagonov, dokler sploh promet ne bo dobro funkcioniral, toliko časa ni misliti, da bi bila naša trgovska in plačilna bilanca boljša. Dokler bodo vladale take razmere, bo naša trgovska bilanca vedno pasivna. Baš radi tega je potrebno, da posvetimo temu našemu ministrstvu največjo pozornost. Gospod minister saobračaja je podal v finančnem odboru neko poročilo. Za nas je važno, kako je utemeljeval, zakaj imamo tako slabe prometne razmere. On je rekel: Nimamo premoga, nimamo prago, nimamo vagonov, nimamo dobrih uradnikov. G. minister je samo pozabil povedati, da nimamo sposobne železniške uprave.

Jaz bom to na kratko ovrgel. Gosp. minister pravi: Ni premoga. Toda on se ne pobriga za to, da bi dobil premog. Mi vemo, da so v Srbiji nekateri rudniki, ki so jih Nemci upropastili, ki bi se pa lahko popravili, če bi se ministristvo za to pobrigalo, ker niso vsi rudniki popolnoma uničeni. A treba bi se bilo

pač za to brigati. Premoga je nadalje dovolj v Bosni. Premog bi se pripeljal po železnici do Bosanskega broda, tu bi se naložil na ladje in pripeljal v Beograd ter se postavil na razpolago prometnemu ministrstvu. Na ta način bi postali tudi vagoni prosti in bi se mogli porabiti za transport trgovskih predmetov. Toda ministrstvo saobračaja se za te stvari ni brigalo. Ono je delalo tako, kakor je bilo bolj komodno, pa je dalo voziti premog iz Trbovelj, tako da so bili vozovi cel mesec na progi, preden so prišli v Srbijo. In ker Trbovelje seveda nima toliko premoga, kolikor ga rabijo naše železnice, pa pravi g. minister: Ni premoga! G. minister se pa ni pobrigal, da bi bil premog dobil. In vendar je to njegova dolžnost. To ni dosti, če minister samo reče: Ni premoga.

(Dalje prh.)

Angleško delavstvo in pereča svetovnopolična vprašanja.

II.

Mednarodna politika Labour Party.

Dne 6. januarja 1920 je napisal eden največjih angleških kapitalističnih listov »Times« o Labour Party besede »Vsako spozna, da ne more biti ničesar zgubljenege, če se odkrito pogleda dejstvo v obraz, da predstavlja Delavska stranka v naši politiki stalno in rastočo silo.«

Ogromno delo je izvršila Labour Party v boju proti intervencionistični politiki angleške vlade napram sovjetski Rusiji, proti Versajskemu miru kakor tudi v boju proti vojni politiki in proti huškanju naroda proti narodu. V tem oziru je organizirala ogromno propagando v pisani in govornjeni besedi. Izdala je na milijone knjig in brošur v lastni režiji, ki so pisane vse v socialističnem protivojnem duhu.

Za boj proti Versajskemu miru je stranka izdala posebno ročno knjižico za predavatelje in govornike. Ravno tako sijajne brošure je izdala stranka za boj proti politiki angleške vlade v Egiptu, v Indiji in na Irskem.

Posebne velike zasluge pa ima Labour Party za boj proti intervencionistični politiki angleške vlade napram sovjetski Rusiji. Kakor znano je poslala tudi angleška vlada svoičas svoje čete proti Rusiji. Razvrstila jih je zlasti ob Murmanskem morju, da bi prodirala od severa v notranjost zemlje. Toda poleti 1920 je započela Labour Party širokopotezno in naravnost revolucionarno agitacijo za mir s sovjetsko Rusijo. Obenem pa je nastopila stranka tudi proti temu, da bi Anglija pošljala orožje in drugo vojno pomoč Poljski, ki je takrat stala v vojni z Rusijo. V to svrhu je stranka organizirala v zemlji poseben akcijski odbor, ki je vodil cel boj in propagando. Uspehi niso izostali.

Pod pritiskom delavskih mas, organiziranih v strokovnih organizacijah in v Labour Party se je morala angleška vlada udati. Prekiniti je morala intervencionistično politiko proti sovjetski Rusiji, odpoklicati je morala svoje čete z ruskih bojišč.

Za voditelje Labour Party je značilen v tem oziru tudi naslednji dogodek iz leta 1917. Poleti tega leta je bil poslan Henderson, takrat član vojnege ministrstva, v Petrograd. Bil je določen, da postane britski poslanik v Rusiji mesto Buchanan. Toda tam se je spreminil, postal je odkrit sovražnik vojne, ko so mu ruski revolucionarji razkrili intrige britske rusko-francoske tajne diplomacije in vso zlaganost in hinavščino ententnih držav. Ko se je vrnil iz Rusije, je odložil svoje ministrsko mesto.

Pod pritiskom Labour Party je bila pozneje dvignjena blokada, je pričela kapitalistična Anglija pod pritiskom delavstva četudi nezadovoljna pogajanja s Krasinom, zastopnikom sovjetske Rusije in končno sklenila kot prva velešila trgovsko pogodbo z obsovrženo Rusijo.

V poslednjih dneh so zopet zborovali zastopniki angleških delavcev, zborovale so strokovne organizacije in Labour Party in se pečale v prvi vrsti z mednarodnimi vprašanji, ki so tačas na dnevnem redu in ki obvladajo danes skoro politiko vseh držav, zlasti pa veseli z Nemčijo in Rusijo vred. Mednarodna politična in gospodarska vprašanja so postala danes smešna vprašanja milijonov, niso več domena diplomatov, z njimi se danes peča ves svet.

Na dnevnem redu so danes vprašanja v nemških reparacijah, v nemških plačilih, ki jih določa Versajski mir, vprašanje Rusije in vprašanje angleško-francoske zveze. Z vsemi temi vprašanji so se pečali zastopniki angleških delavcev ter zavzeli naslednje stališče:

Predvsem so se izrekli proti angleško-francoski organizacijski zvezi, ker bi taka zveza vsebovala nevarnost, da zamota angleški narod v kako vojno in to vledit politike kakega naroda, katere posledice Anglija ne more kontrolirati.

Čitajte članek „Moderna reklama“ na strani.

Kar se tiče nemških reparacij zahtevajo, da se določi njihova višina na podlagi mednarodnega dogovora ali pa potom razsodišča, vendar se mora višina skladati s plačilno zmoglostjo Nemčije. Istotako zahtevajo, da esenta umakne z nemškega ozemlja okupacijsko armado.

Končno zahtevajo, da se ustanovi zveza narodov, kjer bodeta zastopani tudi Rusija in Nemčija.

Nemčija je te dni izročila ententi svoje predloge glede plačevanja reparacij. Sestati se ima konvencionalna gospodarska konferenca. Vprašanje revizije Versajškega miru in priznanje sovjetske Rusije stopa vedno bliže. Angleško delavstvo je spregovorilo svojo besedo. To znači, da se pripravi na akcije, ki naj dajo tem sklepom primeren povdarek in prisilijo angleško meščansko vlado, da jih poskuša in temu primerno uravnava svojo politiko.

Grčija in mi.

Zadnji čas je zaznamovali več povzrojavov, ki kažejo na možnost, da se med antanta razširi. Omenja se pri tem v prvi vrsti Poljska in Grčija. Skupen nastop naj bi prišel do uresničenja na genovski konferenci in v ta namen so se vršili n. pr. s Poljsko že konkretni razgovori.

V našem časopisju se zadnji čas razpravlja posebno o možnosti, da se priključi mali antanti Grčija, oziroma da se sklene med našo kraljevino in Grško politična in vojaška konvencija. Po večini se v tem oziru izraža precejšnja skepsa in se opravičeno opozarja na ovire, ki stoje ozirom stikom nazorja.

Prva taka ovira je sedanja grška vlada s kraljem Konstatinom na čelu. To so oni isti ljudje, ki so leta 1915 o priliki bolgarske mobilizacije pustili Srbijo na cedilu, prelomili svojo besedo za vojaško pomoč, katere jih je vozala pogodba. To so takrat napravili iz germanofilije, za Srbijo pa je ta nezvestoba pomenila katastrofo. Ako je danes ta okolnost ovira za novo zvezo, ni to državstvena politika, marveč razumni prevdarek, ki jemlje vero v ponujajočega se nam zaveznika. Ako je mimo tega, tedaj brez vsake vojaške konvencije, mogočen in koristen skupen nastop v gospodarskih ali morda tudi političnih zadevah, je seveda kaj drugega; tem primeru je merodajno samo stališče stvarnih argumentov.

Dalje Grčija danes malo reprezentira. Njeno razmerje do Turčije je še vedno nerazjasnjeno. Ali bo dobila Smirno ali ne, ali jo bodo na spominlad Turki vrzili iz Male Azije, ali bodo obratno Grki poskusili bojno srečo z novo? V vsakem slučaju pa je Grška populoma angažirana in njene sile na drugo stran niso razpoložljive. Ako premostrimo začetno glede Smirne izkrajine s političnih vidikov, moremo izraziti tole: Kolikor bolj se bo Grčija angažirala v Malii Aziji, tem manj bo veljala kot balkanska država, nasprotno pa bo v tem slučaju Turčija tembolj prihajajo v poštev tudi za balkan. države kot eventualna zaveznica zoper Grčijo. Ako pa vržejo Grško z maloazijske celine, bo mogla v večji meri prihajati do veljave v balkanski politiki, po drugi strani ji pa Turčija ne bo mogla nikjer do živoga. Pod temi možnostmi lahko pretehtamo vrednost grškega zaveznika, pa tudi možnost naše ekspanzije na Solun in bolgarske na Kavalo in Dedeagač, do česar mora pravi ali slej priti. Slednje je seveda danes — to je treba povdariti — popolnoma neaktualno, saj se politične zveze sklepajo v svrhu ocvanja mirovnih določb, ne pa njih predrugačitve.

Da Francija Grčiji ni prijazna, je znano. Anglija je v tem oziru bolj pristojljiva, toda ravno te dni je Lloyd George v parlamentu izjavil, da angleška vlada Grški ne bo dovolila kredita. Vse to kaže, da se mednarodna pozicija sedanje atenske vlade ne bo zlahka oboljšala, iz česar bi bilo sklepati, da se bo skušala na vsak način nasloniti na našo stran.

Zahvala „Prosvjetnoga saveza“.

Odbor „Prosvjetnoga Saveza“ je večna počastku svoga rada g. 1920. stvo proučavati, kako bi uvedo proslavo »Dana prosvjete«: takovga dana, v kojem bismo se inženjirjeve sječaji potrebe, vrednosti i važnosti širenja prosvjete in najširje slojeve našega naroda. Toga dana skupljali bismo moralne i materialne snage za taj rad. Iza temeljite a svestrane debate zaključio je 25. koljna 1920., da to bude 4. veljače, rođenjem biskupa J. J. Strossmayera.

Odbor „Prosvjetnoga Saveza“ zamolio je službene i neslužbene faktore, da ovu proslavu prirede. I ovo već je drugi put proslavili taj dan. Proslavio je sve škole i mnoga prosvjetna društva i kulturne ustanove u našoj državi. Pridružio nam se i naš narod izven svoje slobodne domovine. Mnogi nam javljaju, da će kasnije proslaviti „Strossmayerov dan, Dan prosvjete“, ne dospjeće to učiniti 3., 4. i 5. veljače. Svim prosvjetiteljima i kulturnim radnicima, koji raznovrane prirede tom zgodnom priručje, velikoga našega prosvjetnoga učiteljske izpoznavje o vrijednosti, važnosti i potrebi prosvjete priroditelj, najljepše zahvaljujemo. Ujedno možemo, da

već sada misla na proslavu 4. veljače god. 1923. Potrebilo je, da se naše misli i naši napori oko prosvjete koncentriraju baš u jedan dan, da čitavo prosvjetno nastojanje dobije moćniji i jedinstveni zamah.

Sve našo prosvjetne i kulturne radnike pozdravljamo „Strossmayerovim geslom: „Prosvetom k slobodi!“ — Odbor.

Politične vesti.

Stjepi in gluhi so naši vodilni krogi v Beogradu. S svojo zgrešeno gospodarsko politiko so spravili državo na rob propada. Oduševljenje za državo, ki je bilo globoko ukoreninjeno ob prevratu v vseh ljudskih masah, so s to politiko dodobra uničili in odvzeli ljudstvu celo vero v bodočnost našega organizma. V državi, ki ima vse predpogoje za uspešen razvoj in napredek, so zavladale takšne obupne zamere, da se je danes bati socijalnih nemirov. V četrtletju letu po osvoboditvi je v agrarni Jugoslaviji, kjer je živil v izobilju, zagospodovala taka druginja, da se nahajajo nižji, predvsem pa srednji sloji v nepopisni bedi, ki jih tira v obup. Treba je samo iskre, da nastanejo pojavi, ki lahko ogrožajo državo v njenem obstoju. Vse to se odigrava pred očmi naših državljanov in politikov, a ti so slepi in gluhi. Z poslednostjo, ki bi bila vredna boljše stvari, nadaljujejo svojo pogubonosno politiko in se ne zavedajo, da stoje na sodu smodnika, ki se lahko razpoči vsak hip. Ker vspričo takih razmer trepetečno pred bodočnostjo, kličejo našim državljanom in politikom brez razlike srank: Spregledajte, streznite se, ne prenapenjajte že itak prenapete strune, da bi počila, ker sicer gorje vam in naši ubogi državi! — Tako piše »Slovenski Narod« v svoji sobotni številki. Sedaj čakamo samo še odgovor »Jutras«, ki bo končal s konstatacijo »saj ni tako hudo«. V splošnem je pa zanimivo, da tudi demokratsko

časopisje polegoma prihaja do spoznanja, da se strune prenapete, in da lahko počijo.

Seja mednarodnega finančnega odbora zveze narodov. — Finančni odbor zveze narodov — se je sestel večeraj pod predsedstvom švicarskega delegata Adorja. Razmotrivanje o vprašanju kredita Avstriji se je odložilo na današnjo sejo, ravno tako tudi razprava finančnih zadev gdanske države. Odbor se je bavil tudi z nekaterimi tehničnimi poročili, ki se nanašajo na resolucijo bruselske konference in na dogovore, sklenjene na konferenci nasledstvenih držav.

Priloge za genovsko konferenco. — Genovi so dospeli štiri angleške vojne križarke. Ljudstvo jih je svečano sprejelo. Pričakuje se prihoda ameriškega brodojva. Govore, da je prihod vojnih ladij v zvezi z mednarodno konferenco, ki se ima vršiti.

Rusija in gen. konferenca. Ljudski poverjenik Čičerin je poslal italijanskemu predsedniku Brzobjakov, v kateri izjavlja, da je pravočasno odpotovanje sovjetskih odposlancev h genovski mednarodni gospodarski konferenci odvisno od zagotovila, ki mora priti v naprej, da bodo konzulati, ki prihajajo v poštev pri vidiranju pot. listov odposlancev, jamčili za brezpogojno nedotakljivost članov delegacije, njihove prtijaje, kurirjev in dopisnikov.

Časopisni glasovi.

»Slovenec« piše o razmerah v armadi in o odgovoru generala Vasića na interpellacijo poslanca Brodarja. Vojni minister je dobil informacije glede položaja rekrutov samo od dveh armad. Število rekrutov pri teh dveh armadah znaša okoli 30.000 fantov. Odstotek obolenih znaša 16,62 % in jih je umrlo 10 %. Strašne številke! Tako visokega odstotka obolenih nista imeli nemška in avstrijska vojska skupaj za časa trimesečne ofenzive po bitki pri Gorlicah. General Vasić ni vedel povedati besede o tretji armadi, ki stoji v Makedoniji in kjer je 60 % rekrutov in skoraj samo Hrvatov in Slovencev. In vendar je tam najhujše. S takim postopanjem s sinovi naroda vojna uprava izpodkopa ugled države, podira znanje vanjo in sama revolucionarja ljudstvo.

Jutros poroča, da bo Rusija zahtevala na genovski konferenci najpreje odškodnino za svojo pomoč Franciji tekom svetovne vojne. Zahteva ruske vlade je logična. Ako se je postavila antanta na stališče, da mora sovjetska vlada plačati dolgove carske Rusije, potem ima sedanja ruska vlada pravico, zahtevati zase vse koristi, ki izvirajo iz dedščine stare Rusije. Druza zahteva Rusije, da se ji izplača odškodnina za izgube v bojih z Judičcem, Denikinom, Kolčakom in Wranglom, ki boli problematičnega značaja. Gotovo je, da na podlagi teh zahtev med antanto in Rusijo ne bo prišlo do sporazuma.

»Slovenski narod« piše o posetu čehoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša v Parizu in Londonu. Dr. Beneša niso smatrali v Parizu in Londonu kot podrejenegega predstavitelja po vojni nastale države, ki bi se moral klanjati na levo in desno, marveč kot zastopnika čehoslov. republike, ki si je priborila ime prve boriteljice za obnovo Srednje Evrope. Ako bi čehoslov. državotvorne stranke v vseh v poštev prihajajočih trenotkih ne kazale svoje lojalnosti do države, gotovo bi Českoslovaška ne imela tistega velikega ugleda v zunanjem svetu, kot ga ima. Tu vidimo jasno, kaj velja v svetu država, ki resno ureja svoje notranje razmere, in kako ne šteje nič ona, ki kaže svojo notranjost vso razpadano. Českoslovaški zgled o notranji konsolidaciji se naj vvažuje na vseh merodajnih mestih tudi pri nas v Jugoslaviji.

»Novi čas« pravi, da je vojni minister Vasić med drugin izjavil, da utegnejo letošnjo spomlad izbruhniti kakšni dogodki. Militaristična žilica ne daje našim najvišjim vojaškim krogom miru. Da nekateri naši krogi vedno mislijo na kakšne pustolovščine, dokazuje to, da hočejo nekateri spravljati konferenco v Beogradu v zvezi s konferenco baltičkih držav v Varšavi, češ to bo tvorilo vse skupaj nekak antiruski blok.

Nova knjiga!

Izšla je v založbi „Zvezne tiskarne“ v Ljubljani, Marijin trg 8

KARMEN

novela Prosper Mérimée-a posiovenil Vladimir Levstik. Dobiva se v vseh knjigarnah. Cena broš. din. 7'50.

Gospodarstvo.

Ljubljanski trg.

Cene govejemu III. vrste 30 do 36 kron, II. vrste 36 do 40 K, I. 46 K, telečje meso 48 K, svinjsko meso 60 K, herb brez privage 70 K, slanina 86 do 90 K, mast 95. Kvaliteta mesa vseh vrst ni dovoljna, posebno primanjkuje prvovrstnega govejega mesa.

Damačih jajc na trgu ni. Mestna aprovizac. razprodaja jajca še nadalje na Poljanski cesti št. 15. Vsa jajca se bodo redno presvetlila, tako da stranke ne bodo dobile nikakih povzrajnih jajc, kot se to dogaja pogosto na trgu.

Kmečkoga krompirja ni na ponudbi. Mestna aprovizacija ima še nekaj zaloge. Izbran krompir se oddaja po 5,60 K kg vsak dan v skladišču Samopomoči, Vodnikov trg št. 5. Stranke ki nimajo zadostnih zalog do novega krompirja, naj se pravočasno preskrbe.

Moka se prodaja na podlagi cene 27 K za št. 0. Vseled podražjenja moka se dovolile pekomo počeni s 1. marcem krušne cene 24 K za kg belega kruha in 20 K za kg črnega kruha. Peke se opozarja, naj se enkrat za vselej prilagode kilogramski teži.

Z mlekom Ljubljana za silo izhaja, čeprav kvaliteta daleko ne odgovarja. Maslo, ki pride na trg, je slabo, žarko,

neizprežano kmečko maslo, 140 do 160 K kg, čajno maslo 180 do 200 K.

Ako primerjamo cene najvažnejšim živilom marca meseca 1914 z današnjimi cenami, dobimo sledeče rezultate: meso vseh vrst se je podražilo povprečno 28 krat, mast 53 krat, olje 63 krat, jajca 170 krat, moka 67 krat,

Ljubljanski veliki semenj od 2. do 11. septembra 1922.

Predpriprave za letošnji semenj so se že prične in sejm. urad ima z razpoložljanim sejmjskih redov in prijavnice, kakor tudi z informacijami strank mnogo posla. Urad je razposlal vabila k udeležbi kot zastavljalec ter sejmjske reče na vse znane mu naslove industrijcev, obrtnikov in veletrgocev. Kdor bi ne prejel še tega vabila naj se obrne z dopisnico, telefonično ali osebno na urad velikega semnja v Ljubljani na sejmjsko od Gospodarski cesti, kjer prejme brezplačno vse željene tiskovine kakor tudi informacije.

Mislimo, da ni treba vedno in vedno povdarjati, kako velike važnosti je vzorčni semenj v prvi vrsti za industrijo in obrt, nič manj pa tudi za veletrgovino. Lanakoletne velikanske

kupčije razstavjalcev govore zadostno jasni jezik. Zato naj nihče ne zamudi se pravočasno prijaviti sejmjskemu uradu kot zastavljalec. Rok za prijavo poteče 15. aprila vendar naj vsakdo v svojem lastnem interesu brez odloga vpošlje prijavnico sejmjskemu uradu, kar se bodo te vpoštevale po zaporednem redu dohoda.

Urad »Ljubljanskega velikega semnja« daje interesentom tudi rade volje vsa pojasnila, zadevajoča vzorčni semenj v Zagrebu, ki se vrši od 3. do 15. junija t. l. ter ima tudi na razpolago zagrebaške sejmjske reče in prijavnice.

Gospodarsko zborovanje. Gospodarske korporacije v Ljubljani so imele na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo dne 24. t. m. pod predsedstvom zborničnega predsednika gospoda Ivana Kneza konferenco, katere so se udeležili zastopniki industrijskih, zadržnih, kmetijskih, trgovskih, hraniličnih, obrtnih in demarnih organizacij. Po poročilu zborničnega tajnika gospoda dr. Frana Windischerja glede vladne predloge o odločitvi povojnih trgovskih plačil je bilo po obsežni debati soglasno sklenjeno, da se potom spomenice na merodajna mesta vložijo ugovor proti slehernemu odlaganju inozemskih povojnih plačil, ker bi vsak tak ukrep moral kvarno učinkovati na naš inozemski kredit in na našo valuto. Konferenca se je dalje

pečala z vprašnjem davka na vojne dobičke za leto 1920, o katerem se čuje, da ga namerava finančna uprava v naši državi uvedti. Po izčrpani razpravi, v katero so poleg predsednika gospoda Kneza in referenta gospoda dr. Windischerja posegli gg. dr. Basaj, ing. Suklje, predsednik Dragotin Hribar, predsednik Ivan Frelich, zastopnik Kmetijske družbe ing. Lah, gg. Josip Lenarčič, Ivan Mohorič, Franc Stupica, Ivan Rakovec, Engelbert Franchetti, se je soglasno sklenilo, vložiti v posebni spomenici ugovor proti razširjenju zakona o davku na vojne dobičke za leto 1920 ter proti uvedbi 100% nega poviskā na vse direktne davke brez razlike. Opozoriti je zlasti na visokost hišno najemniškega davka v Sloveniji. Sprico nameravanega davka na premoženje po progresiji se je sklenilo zahtevati, da se da gospodarskim korporacijam prilika, zavzeti stališče proti takemu daleko-sežnemu novemu davčnemu bremenu. Na konferenci je bil konečno sprejet predlog gospoda Rakovca, ki se tiče obdavčenja družb z omejeno zavezo.

Zavod za vliivanje v Bronu v Zagrebu. Iz Zagreba poročajo: Te dni se končajo dela za zgradbo zavoda za vliivanje v bronu, ki je dodeljen tukajšnji umetniški akademiji. Ta livarna je najmoderneje urejena in preskrbljena z vsemi pripravami in bo lahko izdelovala najfinjša umetniška dela. To je danes edini zavod te vrste na Balkanu.

Dnevne vesti.

Danes teden bo naš list v zelo povečani obliki (najmanj 14 strani) in pomnožen nakladi kot specialna propagandna številka za praški vzorčni veletrg, ki se vrši od 12.—19. marca. V tekstem delu bo »Jugoslavija« prinesla vseznimivo članke iz raznih panog čehškega gospodarstva iz pod pera odličnih čeških strokovnjakov. V oglasnem delu pa bomo prinesli lepo število oglasov razstavjalcev na praškem veletrgu. Ker bomo to specialno številko poslali kot ogledno številko na tisoče naslovov čeških, avstrijskih, nemških in sveda vseh kolikolič pomenabih jugoslovanskih tvrdk, bo oglaševanje v tej zanimivi in obsežni številki še posebno uspešno. — Vljudno vabimo zategadelj. cenl. industrijske in trgovske tvrdke, da se poslužijo ugodne prilike ter naroče oglas za list z dne 5. marca. Naročila sprejema uprava do 4. marca opoldne. Cene so običajne.

Uprava »Jugoslavije«.

Agitacija proti 7% državnemu posojilu. Pokrajinska uprava za Slovenijo je prejela od ministrstva za notranje posle, odelene za Slovenijo, nastopni dopis: Finančno ministrstvo — Generalna direkcija državnih dolgov je opozorilo notranje ministrstvo na brezvestno agitacijo proti 7% državnemu posojilu, ki ima namen, da bi mogli razni spekulantl kupiti vse obveznice po malenkostnih cenah ter jih založiti pri Narodni banki s 6% obresti, dočim dobijo za obveznice 7%. Direkcija državnih dolgov naznanja prebivalstvu, da se bodo 15. marca t. l. izplačale vsem šestmesečne obresti za te obveznice, da more vsak obveznice založiti pri Narodni banki in vseh njenih podružnicah ter dobiti za vsaki 100 dinarjev posojilo 75 dinarjev 6%, dočim mu nesejo obveznice 7%. Tako zasluži en procent. Januarja meseca se je pričela prodaja teh obveznic na borzi, da lahko vsak pozna vrednost teh obveznic in ve, po kateri ceni jih more prodati. Naj nihče ne veruje brezvestnim spekulantom ter naj jih takoj naznani oblastem, ki bodo proti njim postopale po zakonu. Vsa naj obrzli te obveznice, ker jamčijo za gotov dohodek ter se morejo vedno spraviti v denar.

Se poročno darilo kralju Aleksandra. Pred dnevi so imeli župan iz cele Vojvodine posvetovanje v Novem Sadu, kjer so sklenili, da presenetijo kralja s posebnim poročnim darilom. Prebivalstvo Vojvodine namerava kupiti v ta namen kralju graščino.

Izpremembe v učiteljstvu. Za stalnega nadučitelja na 4 razrednici na Bizelskem je imenovan g. Gustav Pečnik. — Učitelj-voditelj na enorazrednici v Topolšici g. Ant. Skala je pridelen IV. deški ljudski šoli v Mariboru, začasní učitelj-voditelj v Pamečah g. Znanog Bregant je imenovan za stalnega učitelja v Rajbenburgu.

Izpremembe v osoblju. G. Jos. Sikosek' carinik IV. razreda na Jesenicah, je stalno upokoten. — Ostavko na državno službo je podal g. Ivan Prekorsek, upravnik invalidskega doma v Celju. — G. Dušan Momčlovič, rudarski računski revident pri prometovniku v Vrhniki, je premeščen za računskega oficijala pri osrednjem uradu državnih montanističnih uradov v Ljubljani.

Velika ubožna hiša v Beogradu. Beogradska občina je sklenila, da kupi veliko palačo pok. ministrskega uradnika Stojanovića ter je preuredi za ubožno hišo. Palača z zemljiščem se ceni na 6 milijonov kron.

Razpuščen občinski odbor. Pokrajinska uprava je razpustila občinski odbor v Kandršah pri Zagorju. Za gerenta je imenovan posestnik Fr. Bogataj.

4000 rodbin brez strehe ima mesto Praga. — Bivši hrvaški ban Mihalovich je prodal svoje veleposstvo v Čepinu graščaku Speiserju za 35 milijonov kron. — Romunski konzulat v Pragi se v najkrajšem času odpravi. — 1.400.000 narodnikov ima pariški dnevnik »Petit Parisien«.

Izvez mesa iz Splita prepovedan. Občinski svet v Splitu je izdal prepoved za izvoz mesa v Italijo. Obenem se je mesarjem prepovedalo prodajati meso dražje kot po 40—44 K za kg. — Premestitve častnikov. Vojni minister Vasić je naročil vsem komandam, da morajo odklanjati prošnje oficirjev za premeštivje. V bodoče se splošno ne bodo dovoljevale premeštivje brez posebno nujnih vzrokov.

Za gerenta okrajnega zastopa v Brežicah je imenovan g. Fr. Kenj ml. iz

Globekega, za njegovega namestnika pa g. Fr. Lipelj, trgovec v Brežicah.

G. dr. Stanko de Gleria, zdravnik v Kranju, nas prošil za konstatiranje, da ostane v Kranju, dočim je njegov brat g. dr. Jos. de Gleria, ki se je nanovo naselil kot zdravnik na Bledu.

Državne preizkušnje za gozdno varstvo in lovskovarsvevo službovanje. Prošnje je treba vložiti do 31. marca t. l. pri gozdarskem oddelku pokrajinske uprave v Ljubljani (Križanke). Podrobnosti so razvidne iz Uradnega lista št. 18.

Visoka starost. V Hotovljah nad Poljanami je umrl Fr. Primožič, star 98 let, vsekakor najstarejši prebivalec cele Poljanske doline.

Na vislice odsojena žena. V Sibniku je bila odsojena v smrt na vislicah neka Iva Pekas, ki je svolega moža-ribiča pahnila s čolna v morje ter ga z železnim drogom ubila, da bi mogla nemoteno živeti z nekim mladenčcem.

Beograd rekvirira stanovanja. Ministrstvo za socijalno politiko je izdalo naredbu, da se spomladi, ko se začne porirati stare hiše, izvede za tiste, ki so brez stanovanj, rekvizicija praznih stanovanj. V poštev pridejo v prvi vrsti stanovanja tujih naselencev.

Nerazveseljene številke. »Chicago Tribune« prinaša statistiko internacionalnega delavskega urada, iz katere je razvidno, da je po vojni ostalo 5.917.000 pohabljenih ljudi. Od tega odpade na Francijo 1.500.000, na Anglijo 1.100.000, na Italijo 570.000, Poljsko 320.000, Ameriko 246.000, Českoslovaško 175.000, Avstrijo 164.000, Jugoslavijo 154.000, Kanado 88.000, Romunijo 84.000, Belgijo 40.000 in Nemčijo 1.400.000 pohablencev.

Ustreljen tihotapec. 22. t. m. ob 3. zjutraj je ustrelil kaplar programne čete Vasilij Kovalov na Mrzlem vrhu nekoga tihotapca v glavo, ki je bil na mestu mrtve. Doslej še niso mogli dognati njegovo identiteto.

Zalosten konec tihotapke. Javorniški gozdi služijo v dobro skrivališče maršalkotermu tihotapcu, ki prenaša čez mejo duhan, francokovo cikorkijo in podobno. Čim večji je sneg, s tem večjim pogumom se lotevajo tihotapci svojega nevarnega posla. V bližini Cerkljskega jezera je bivala v nizki kočici stara ženica, kateri se je zahotelo po lihah in haldi s polnim nahrbtnikom proti meji. Toda vkljub temni noči jo je obmejni stražnik zapazil. Ženica se je umaknila za deblo smreke in stala kakor kip. Stražnik pa je hodil neprestano mimo nje gori in dol. Starka pa je čakala in zapala. Kočno jo je stražnik ugledal in zaklical: »Stoj!« Ker ni bilo nobenega glasu je ustrelil, toda starka je še vedno stala kakor kip. Pristopil je bližje in videl, da je ženica — zmržnjena.

Zagreb v znamenju mezdnih gibanj. V Zagrebu se vsled neznozne draginje nahajajo v mezdnem gibanju rudarski delavci, tramvajski delavci, brivski pomočniki in zasebni uradniki.

Zagrebaški brivci so minul mesec zvišali cene za 50 odstotkov, toda pri tem niso nič zvišali plače pomočnikom. Sedaj pa pomočniki groze s štrajkom in zahtevajo 50 odstotkov poviskā.

Landru plačal storjene zločine s svojo glavo. Zagovornik večkratnega morilca Landru-ja je prošil predsednika republike Milleranda za pomiloščjenje, toda predsednik je to prošnjo odločno odklonil in po poročilu, ki ga javlja »Havas«, je bila večeraj v Versaillesu Landru-ju odsekana glava.

Umrla je dne 24. februarja v Dobu pri Domžalah gospa Marija Zarnik, p. d. Marinčkova. Pokojna gospa je bila daleč naokoli dobro znana in zelo spoštovana. Pokopali jo bodo v nedeljo, 26. t. m. ob 3. uri popoldne. Naj ji sveti večna luč! Preostalin naše iskreno sožalje!

Danes vsi v „Union“ na „Slavčevo“ maškerado!

Ljubljana.

Tvrđka J. Kober, tvornica kemičnih izdelkov v Tacnu je darovala »Gospodstvu Zvonu« 400 K mesto venca na krsto pokojnega trgovca Krisperja. Srčna hvala!

Prijeta tatica na Vodnikovem trgu. Ivana Zdešar se je mudila v neki trgovini v Solskem drevoredu. Zapazila je, da ji je izgnila iz žepa knjižica z 2300 kronami. Pozvala je stražnika, ki je navzoče preiskal in našel ukradeno knjižico v košari Agata Mrzovič, ki je doma iz Prekmurja. Tatico, ki je znana žeparica, so izročili sodišču.

Zadavljeno dete. Blizu zatvornice Oruberjeve prekopa sta dva vojaka našla truplo malega deteta, ki je imelo okrog vratu zadrženo čunjo. Sodi se, da je nečloveška mati dete zadavila in ga potem vrgla v vodo, toda vsled velikega snega je otrokovo truplo ostalo na obrežju.

Tatvine. Kleparskemu mostru Viktorju Fileglu je neznan tat izza kurilnice glavnega kolodvora, od strani Dovožne ceste ukradel okrog 100 kg stare pločevine, vredne 1000 kron. — Dne 18. t. m. je bilo služkinji Heleni Bergantovi na živilskem trgu iz žepa ukradena rujava usnjata denarnica s 400 kronami denarja in dvoje zlatih uhanov. Skupna škoda znaša 1000 kron.

Pretep. Dimnikarska pomočnika Ivan Perc in Ferdo Bizjak sta se večkrat sprla. Pri zadnjem prerekanju pa je prišlo do dejanskega spopada, pri čemur je udaril Perc Bizjaka s polenom po tilniku in ga težko poškodoval.

Tatvina suknje. V šoli na Prulah je doslej neznan tat ukradel Mihi Stantetu zeleno suknjo, vredno 2000 kron.

Tatvina pisalnih strojev. Pri Dravski div. oblasti sta bila ukradena dva pisalna stroja. Stroje so sicer dobili, a tatovi so doslej še neznan.

Tatvina manufakture. Policija je dognala, da je bilo pri tvrdki Urbanc ukradeno mnogo manufakturnega blaga.

Zamenjava imen. Jutriša Dragotin recte Marčan Martin ima na vesti mnogo tatvin. Dne 4. febr. je vlomil pri okrajnem sodniku Tilerju v Celju. Obklečen je bil v avtosuknjno s šalom, klobukom z zelenim trakom, temnosivo pelerinu s kapucjo, kar je bilo sigurno vse ukradeno. Dognalo se je, da je on vlomil svojočasno v hotel sv. Janeza v Boh. Bistrici, kjer je odnesel razne stvari v vrednosti 20.000 kron. Zanimivo je, da se je še le sedaj v preiskavi dognalo njegovo pravo ime.

Mlada nevarna tatica. 21letna Danica Tomažin iz krške okolice je bila obsojena radi tatvine že na 4 mesece in pol ječe. Ko je svoje kazni odslužila, je prišla služiti v Ljubljano k Avguštinu Zadniku. Tu je navedla napačno ime. V službo je stopila 10. septembra, toda že 21. jo je poplajala brez odpovedi ter vzela s seboj raznega blaga v vrednosti 2880 K. Preselila se je v Karlovce, kjer je zopet ojalajša po ljubljanskem vzorcu svojega gospodarja za 4250 kron ter več drugih oseb za okroglo 4000 kron. Danica ima pa tudi na vesti druge grehe. Tako je vdomila L. 1920 v neko cerkev, iz katere je odnesla blaga v vrednosti 5720 kron. V noči na 14. decembra 1921. pa v hišo Gabrijele Jariča, kjer je odnesla za 5520 kron бага. Deželno sodišče je nevarni tatici in vlomilki prisodilo 7 mesecev težke ječe.

Razne nesreče. Uradnica Stefanija Maurin ni mogla spati in je zavljala veronala toliko množino, da bi se bila kmalu zastrupila. Prepejali so jo v bolnico. — Antona Svetina, hlevarja pri Antonu Kosenini je konj tako močno udaril v levo stegno, da je moral v bolnico. — V sled zledenih tal so si desno roko zlomile: Marija Mikola, Ivana Staré v Kamniku in Marija Košmelj iz Loškega potoka. — Josip Zajc, delavec v tovarni »Titan« v Kamniku je pri približanju strešne lepence padel s strehe ter dobil pri padcu težke notranje poškodbe.

Zgubila se je temnorujava usnjata listnica, ki je imela v levem zgornjem vogalu srebrn okov z monogramom M. P. ter z vsebino 208 kron, več slik in vojaškimi dokumenti. Pošten najditelj naj obdrži denar, ostalo vsebino in listnico pa naj pošlje na policijsko ravnanstvo.

Maribor.

Poročnišnica in otroška bolnica. Kakor je znano, se snujeta v Mariboru dva važna zavoda in sicer poročnišnica in otroška bolnica. Oba sta neobhodno potrebna, oba enako nujna. Oba bosta potrebovala velikih gmotnih sredstev predno dosežeta svoj cilj. Oba se bosta torej obracala skoro na ene in iste korporacije in posameznike na pomoč. Ali bi se pa ne dalo obeh teh dveh zavodov združiti in nadomestiti pod eno streho? Iz ekonomičnih ozirov bi bilo to prav umestno in bi se gotovo dosti preje postavilo, ako bi se povzela skupna akcija. Ako niso pri tem prizadeti higijenci in drugi zdravstveni oziro, — kar naj presodijo zdravniki — potem bi pripravili akcija za oba zavoda združiti. Razne korporacije kakor tudi posamezniki bi gotovo rajši in globljeje posegli v svojo blaginjo v ta namen. Naj bi o tem razmišljala oba pripravljajala odbora.

Protituberkulozna liga. (PTL) Odbor tega mladega društva je prav pridno na delu pod predsedstvom okr. glavarja dr. Lajnišiča. Ima skoro vsak teden sejo in vse kaže, da se bodo boje proti tuberkulozi zasnovali prav na široki podlagi in bodo potegnili k delu vse sloje. Propagandni letak je izdelal prof. Čotič in je neki prav posrečen. Nakupi se 500 iztisov »Svete vojske«, ki se razdeli brezplačno šolam. Za mladino se bodo prirejale po šolah antituberkulozne ure, kakor se sedaj vrše takozvane protialkoholne. Po gostinah in kavarnah se bodo vsak teden enkrat prirejale zbirke v namen PTL.

Slovenski blok za katerega je najprej opozorila »Jugoslavija« je zadel tuk. demokratično glasilo tako živo, da mu je posvetilo cel uvodnik. Pravi, da se snuje ta blok »iz strahu pred demokracijo«. Iz NSS neki vse beži in pristopa k demokraciom tako, da ti že ne vedo kam s tolikimi novimi pristavi in jih bodo začeli skoro že odklanjati, ker jih ne rabijo. Neumljivo je le, zakaj se vse stranke in njihovo časopisje — prednjačijo seveda demokrati — toliko ukvarjajo dandana samo z narodnimi socialisti, če ta stranka tako razpada, da je že skoraj nič ni. In čudno, da so samo ti preklicani narodni socialisti krivi vse sedanje draginje, padca valute in bogznan česa še, če jih več ni in nimajo prav nobene moči. Kakor se vidi, se še dandanes godijo čuda, pa še velika.

Dostojskega »Razkolnikov« se je uprizaril v četrtke v tuk. gledališču. Obisk je bil srednji, igralo se je dobro. Predstava je trajala čez polnoč.

Marijonatno gledališče sokolskega narasčaja priredi v nedeljo ob 15. uri v »Narodnem domu« dve predstavi in sicer »Zakleti deček« in »Gasperček slikar«. Vstopnina 1 dinar.

Gospod Voglar se pere v »Taboru« radi znanega glasovanja v v. 8. svetu za vladni predlog »vnetne srednje šole« ter napada prof. podružnico v Mariboru, češ, da ga hoče obglaviti radi tega ker je glasoval »iz prepričanja« za vladni načrt. Izvedli smo od čimnov prof. podružnice sledeča dejstva: Kot zastopnik profesorjev v višjem solskem svetu je glasoval g. Voglar, kar mu je sicer že »Slovenec« dokazal, proti prepričanju kot filolog za načrt v nadi, da ga bo vlada sedaj vendar le še enkrat definitivno nastavila za ravnatelja na ženskem učiteljskem v Mariboru. Profesorji pa, ki se ne brigajo za lastno korist in korito, temveč jim je pri srcu precvit šole in šolstva, odklanjajo v veliki večini za naše šolske razmere pozabonosni vladni načrt in obojajo Voglarjevo glasovanje. Prof. podružnica v Ptujju mu je izrekla z veliko večino nezaupnico. Tudi Mar. podružnica je sklicala v to svrhu dobro obiskano shod 17. tega meseca pa je odklonila obsodbo nad Voglarjevim delovanjem v višjem solskem svetu, ker se ni čutila kompetentno zato, ko se je svojčas tudi ni vmešavala v volitve. Pač pa so zahtevali profesorji, da uvede osrednje društvo v Ljubljani tajno glasovanje po glasovnicah o znanih treh načrtih. (Dr. Wester). 1. Vse ostane pri starem, le meščanska šola se razširi. 2. Profesor Jerant gimnazije naj ostanejo, drugi zavodi se naj izenačijo. 3. Vladni predlog: vse srednje šole se naj v prvih štirih razredih izenačijo. Zanimivo je, da je profesor Voglar v zagovoru indirektno podtkal dr. Pipenbacherju, da je glasoval proti vladnem predlogu, ker se boji, da bi postale njegove latinske knjige nekako brezpredmetne. V ostala zelo površna izvajanja se ne spuščamo, saj je prejel temeljit odgovor od g. rav. Tomiška. Radovedni smo, ali bo g. Voglar čutil potrebo po teh incidentih odstopiti kot zastopnik prof. v višjem solskem svetu in prepustiti mesto namestniku, ali ne? Kdor Voglarja pozna, dvomi! Eno pa je gotovo: Voglar ni žrtve, kakor se dela na zunaj, osebne gonje, temveč žrtva lastne, nadvse ostudne koritarke politike. Toliko javnosti v pošast!

Tati monstrance v stolnici neki že imajo. Govori se, da so zaprli nekoga moškega, ki je nedavno v stolnici izvrševal neka popravila. Prav tako so razširjene govorice, da je policija zaprla zaradi načrta umora pri dr. Brenoetu v Cvetlični ulici neko žensko.

Celle.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Jutri v ponedeljek 27. t. m. predava ravnatelj »Zadružne Zveze« v Celju g. Janko Leničar. Izbral si je današnjim razmeram in časom zelo aktualen tema »Zadružništvo — gospodarska in socialna resitev človeštva«. Predavatelj je v tej stroki znan širom naše domovine, tudi je baš zadnje čase studiral zadružništvo naših sosednjih držav proti severu in zapadu ter prepotoval v ta namen velik del Evrope. Predavanje bo zelo zanimivo in poučno.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V nedeljski številki »Jugoslavije« z dne 19. febr. t. l. se je oglašil g. Pr. Zgeč, ki ne ve, zakaj si je Ljudsko vseučilišče v Celju nadelo to ime. Ni bil g. Zgeč prvi ki je prišel do naziranja, oziroma, ki je poznal idejo, da se morajo vršiti predavanja »sistematično« in v drugačnem obsegu. On ne pozna celjskih lokalnih razmer, ne ve, s kakimi težkočami se mora boriti celjsko ljudsko vseučilišče, niti ni bil nikdar pri kakem predavanju v Celju; on torej sploh ni kompetenten, da presoja njegovo delovanje. Uspoštevati je treba, da je ljudsko vseučilišče v Celju šele v razvoju, da mu je dana šele podlaga in da mu je napredek zagotovljen. — Želim, da se akad. soc. pedagoški krožek pridno peča z idejo ljudske visoke šole. — Klub napr. slov. akademikov v Celju.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« priredi na pusti terek, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni Wilson v Gaberju zabavni večer. Svira tamburaški zbor Bratstva. Vstopnina 3 Din. Vse prijatelje neprilijene domače zabave, vabimo, da z nami pokopljajo pusta. Posebna vabila se ne bodo razposlala.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Celju je imelo v četrtke zvečer v svojih društvenih prostorih pri »Wilson« svoj občni zbor. Med drugim se je spopnil dramatični, tamburaški in pevski odsek. Predsednikom društva je izvoljen tov. Rud. Dobovišek. — Naše izobraževalno društvo se prav lepo razvija v vseh oziirih in obeta še lepo bodočnost.

Prijavni urad celjske policije išče: Karla Leskovarja, ki je bil v trgovski zvezi z Jos. Wagnerjem in Šmarju; Mirka Maša, ki ima znanca v Ljutomeru in Rozino Peter, ki bi morala stanovati v Šolski ulici. — Prijavi naj se Anton Ugrin iz Čavnice (občina Buzet).

V zadnjih toplih južnih dneih je pri nas sneg že skoraj popolnoma izgnil. Upajmo, da dobimo kmalu zaželeno in toplo pomlad po dolgotrajni letošnji mrzli zimi.

Celjski brivski pomočniki se pritožujejo, da jim mojstri kljub 100 odstotnem povišanju brivskih cen (ne 40%), kakor se zagovarja g. K.) niso povišali njih nizke plače niti za belič. Nekateri brivski pomočniki prejemajo v Celju še vedno komaj 1000 K mesečne plače. S tako plačo pa danes pošten človek nikakor ni vstanu živeti.

Mezdana pogajanja med »Unijo stavbinških delavcev« in podjetniki v Celju so se vršila 22. t. m. Pogajanja pa niso uspela in so se razbila. Unija stavbinških delavcev pozivlja zato vse prijavljene člane stavbinške zadruga v Celju na sestanke in svrhu priprave za ustanovitev lastnega podjetja, ki bo opravljalo vse v zidarsko, tesarsko in sorodno stroko spadajoča dela.

Kolektivna zadruga rokodelskih obrti v Celju je imela te dni svoj občni zbor. — V zadrugi je včlanjenih 186 zadrugnikov, 136 javencev in 114 pomočnikov. Dohodkov je bilo v preteklem letu 7035 K 87 v in izdatkov 7910 K 85 v. Zadruga ima imovina znaša 3598 K 84 v. Spremenila so se deloma zadruga pravila in zvišale zadruga pristojbine. Zadrugnim načelnikom je za 3 letno dobo bil izvoljen gosp. Fran Strupi. — Zadrugi izvoljen gostilničarske zadruga se je vršil 20. febr. Zadruga šteje 45 članov in ima pripravljenih 10 javencev in 14 pomočnikov. Dohodkov je imela v preteklem letu 4166 K 14 v. Izdatkov 3046 K 92 v, prebitika 1119 K 22 v. Zvišale so se zadruga pristojbine. Navzoči obrtno-zadrugni komisar je nasvetoval čimprejše združenje mestne in okoliške gostilničarske zadruga, ker bi se ta zadruga morala sicer izvršiti brez sodelovanja prizadetih zadrug. Načelnikom je bil izvoljen hotelir g.

Drago Bernardi, namestnikom pa g. Anton Robek.

Pravoslavna crkvena opština v Celju priredjuje v soboto, 23. aprila o. g. v veliki dvorani hotela »Unija« zabavo sa igrankom. Čist prihod namenjen je v korist zidanja crkve v Celju. Program zabave objavi se naknadno.

Pasji kontumac še imamo vedno v Celju in celiskem glavarstvu. Traja že čez leto dni, dasi ni za to povoda in bi ga bilo že čas ukiniti.

Umrl je v Polčanah trgovec, posestnik in župan gospod Franc Vodenik v 41. letu starosti.

Novi polistek »Jugoslavije«. Dne 1. marca prične izhajati v »Jugoslaviji« naš novi polistek pod naslovom: »Česarini biseri«, ki obeta našemu čitateljstvu obilico brezprimernega užitka. Od mnogoličnega dejanja, ki drži čitatelja v nepretrganem zanimanju od početka do konca, omenimo samo dragoceno biserno ogrlje, ki ima svojo posebno zgodovino. Prva ga je nosila neka častihlepna cesarica v Evropi in ko se njen prestoleček prevrne, ga proda cesarska rodbina v Ameriko za mnogo milijonov. Kupi ga neki newjorski velebogataš za krasen vrat najlepše žene Združenih držav. A nakit, ki je nanizal iz solza in krvi zatiranih narodov, je proklet in je usodna zanjka, v kateri se kriči že prvi dan sreča in življenje mnogih ljudi, mogočnih in šibkih, visokih in preziranih, bogatašev in »bojšečev«. Zločin sega po njem z grabežljivimi prsti, rdeči sledovi zaznamujejo njegovo pot. Komu bo v pogubo, komu v spas? Se li posreči streti zlonosni čar, ki je ostal cesaricini biserom po njihovi prvi lastnici? Na to vprašanje odgovarja roman. S kinematografsko brzino razvija to mojstrsko delo sloveče angleške pisateljske dvojice slike kneževskega življenja, newjorskih dolarskih kraljev — in nižje doli, vse do najglobljih plasti ameriške družbe. Sodelujoče osebe so začrtane s sijajno plastiko. Kdor hoče poznati ljudi, ki vladajo svet, jih lahko študira v našem romanu takorekno po živem modelu! Zlasti pa se obeta prikupiti čitateljem prisrčna pojavnica hvalne in vratolomno predrzne male Irke, ki jim pokaže, kako velikih junastev je zmogočno šibko dekle. »Česarini biseri« so najboljši in najznamenitejši podlistek v »Jugoslaviji«, povsem nov tip romana. — Priporočamo novi podlistek pažnji čitajočega občinstva, vabečega, naj si v interesu lastnega užitka in zabave pravočasno zagotovi redno dostavljanje lista.

Gledališče in glasha.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA.

Drama.

26. febr. nedelja popoldne ob 3 uri Komedija zmešnjav, Izven.

Zvečer ob 8. uri Hamlet, Izven.

27. ponedeljek, Svet ab. C.

28. febr. torek, zaprt.

Opera.

26. nedelja, Butterfly, Izven.

27. ponedeljek, zaprt.

28. febr. torek, popoldne ob 3. uri Prodana nevesta, Izven.

Sporod Matineje slovenskih samospevov, katero priredita operni pevec Romanovski in komponist Marij Kogoj v nedeljo 5. marca dopoldne ob 11. uri. Kam. Mašek: Luna sije, Kam? — Jurj Flešman: Modrina. — Avgust Leban: Ostani zvesta! Volarje: Pregovornja ljubezen in Solze. — Po odmoru: Ipavec: Božji volec. — Grbec: Zdrava Marija. — Dr. Krek: Predsmrtnica. — Kogoj: Sprehod v zimo. — Lajevic: Romanca. — Svetek: Svetla noč. — Sporod je zanimiv in Romanovski nam jamči, da bo tudi lepo podan.

Knjizevnost in umetnost.

Za zbirko starih slik, o kateri smo že večkrat poročali, vlada vedno večje zanimanje, ne samo v Ljubljani, ampak tudi v drugih krajih Jugoslavije in celo v inozemstvu. V prvi vrsti se za stare mojstre zanimajo seveda naši umetniki, ki so najbolj kompetentni v ocenit takih del. So glasno mnenje je, da o kakih kopijah absolutno ne more biti govora, ampak le o pristnih originalih. Tudi v določevanju mojstrov, katerim se slike pripisujejo, je storjen že velik korak naprej. Dognalo se je na podlagi vsestranskega presojevanja in kritične ocene, da sta nedvomno najlepši sliki »Magdalena« in »Portret plemiča«, del starih klasičnih mojstrov, in sicer velikonarj v slikarstvu, italijana Tiziana in Holandca Van Dycka. To so potrdili tudi inozemski strokovnjaki, ki se pogosto oglašajo pri gospej Golobovi na Sv. Jakoba nabrežju, kjer so slike razstavljene. Ugotovljeno je tudi, da sta oba tirska tipa Defreggerjeva, damski portret pa Makartova. Sporno je še vprašanje, kdo je naslikal veliko »Kanaansko vojno«. Večina naziba za Rubensa, drugi pa jo pripisujejo kakemu dosedaj še neznanemu slikarju Rubensove šole. Pri »Moškemu portretu« gre za šolo dunajske akademije, morda tudi za Feuerbacha. Ostala dela te majhne zbirke, katerih je 13, so dela manjših italijanskih mojstrov in nekaterih doslej še neznanih slikarjev. Dve ali tri slike bodo najbrže Langusove, iz česar umetniške zapuščine izvira skoraj vsa zbirka. Slike predstavljajo veliko vrednost in jih cenijo na več milijonov. Pri tej priliki ponavljamo to, kar smo že preje zapisali, da je stvar ponosa naše države, da obdrži take umetnine in da gleda, da ne romajo v inozemstvo. Škoda bi bilo, da bi izgubili še ono malo, kar imamo.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Moderna reklama.

Dandanes, ko so tržišča deloma že preplavalna ponudb, je malo težko spraviti to ali ono robo, izdelek ali delovno moč do primerne veljave. Ob povratku v normalnejše razmere se pričena tudi hud konkurenčni boj. Zato je za vsakoga posameznika v tem boju moderno reklamno postopanje velike važnosti.

Središče moderne reklame tvorijo listi, dnevniki, Vsak list pa prevzame z naročilom tudi veliko dolžnost, uvrstiti oglas in ga priobčiti s tisto vestnostjo in tako strokovnjaški, da je uspeh zagotovljen. Nemožno bi bilo, če listu ne bi bilo na uspehu ležeče vsaj toliko, kakor inserentu samemu.

»Jugoslavija« kot edini neodvisni slovenski dnevnik obrača temu dejstvu posebno pažnjo. Naš list je zato organiziral specialni in propagandni inzeratni oddelek v delokrogu uprave, ki ima nalogo, ne le delati propagando za list in zbirati oglase, temveč inserentom tudi zagotoviti uspeh. V dosegu tega je »Jugoslavija« preuredila svoje oglasno delovanje in prid oglašivcem. — Oglasi sami bodo v bodoče strokovnjaški tako sestavljeni in v oglasnem delu razdeljeni, da bo vsak oglas prišel do posebne veljave ter bo tudi pri površnem pregledu padel v oči. Enkrat dobro in strokovnjaški sestavljen oglas ima več uspeha, kakor detratno izvršene slabo postirane oglasa. V tem pogledu moramo zagotavljati cenj. občinstvo, da bo naš oglasni oddelek strokovnjaški prvovrstno izvedel vsa naročila.

Tudi ni umestno, da bi moralo cenj. občinstvo plačevati za čisto slučajne ponudbe ali povpraševanja kolikorotkoliko visoke oglasne cene. Zategadelj, da omogoči vsakomur ceno in primerno oglaševanje ponudb ali vprašanj, bo naš list preuredil tudi rubriko malih oglasov, tako da bo mogoče vsakdo z najmanjšimi stroški doseči lep uspeh.

Točni prospekti, cene in drugo so vsakemu interesentu na razpolgo v naši upravi. Uverjeni smo, da bo imel vsak oglašivač v našem listu z vsemi, zgoraj navedenimi pripomočki, najlepši uspeh.

Uprava »Jugoslavije«.

Sokolstvo.

Maskarada ljubljanskega Sokola v oranžozelenem raju se vrši na pusti torek v vseh prostorih Narodnega doma, ki bo pač ena najlepših letošnjih prireditev. Vstopnina znaša za člane vseh sokolskih društev, toda le v predprodaji Din. 10.—, za nečlane Din. 15.— Opozarjamo na predprodajo, ki se vrši danes v nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne in jutri v ponedeljek od 4. do 7. ure popoldne.

Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Spodnji Šiški priredi na pusti torek zvečer pri br. Stepiču v salonu zabavni večer s plesom, šaljivo pošto itd. Za potrebno stavbo prosil vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo obilo udeležbe. — Odbor.

Društvene vesti.

Klub Primork priredi na pepelnico sredo, dne 1. marca v veliki dvorani Kazine slanikov večer z godbo in petjem. Začetek točno ob 20. uri. Vabljeni so vsi Primorci in njihovi prijatelji.

Gasliško zdravstveni tečaj priredi L. p. gas. in reš. dr. v času od 6. do 24. marca 1922. Tečaj se bo vršil v društveni oblačnici v Mestnem domu, in sicer ob ponedeljkih, srediha in petkih od 6—7 ure zvečer, in v nedeljo od 10—12 predpoldne. Namen tečaja je, da se moštvo gas. in reš. društva izvažna ne samo v gas. stroki, ampak da pridobi tudi splošno znanje kako naj nudi ob priliki nezgod prvo pomoč svojemu bližnjemu ter varuje ob požarih tudi lastno zdravje. Predavanja o gasilstvu vodi priznani strokovnjak ter starosta Jugoslovanskega Saveza g. ravnatelj Barle ter tajnik Saveza g. Hojan. Pouk o prvi pomoči pa bo podal društveni zdravnik zdravstveni svetnik g. dr. Mavričij Rus. Tečaj je v smislu sklepa odbora obvezen za vse člane ljubljanskega gasilnega društva. Poleg teh se pa najvljudneje vabijo tudi člani okoliških društev, da se v večjem številu tečaj udeležijo. Končno vabimo na tečaj tudi vse one, ki žele pristopiti k gasilnemu društvu. To je začetek izobraževalnega dela, spomladu hočemo pa prirediti praktični reševalni in gasilni tečaj. — Odbor.

V gasliško društvo! Ljubljansko reševalno in gasilsko društvo je na potu preureditve, katere namen ni samo, da dobi moderno orodje, ampak da bo njegovo članstvo izobraženo in kos svojih nalogi. — Ker pričena društvo tako z urejenim delom, vabimo ob tej priliki v prvi vrsti mladeniče našega mesta, k vstopu v gasilno društvo. Prijave se sprejemajo vsak dan od 6—7 ure zvečer v Mestnem domu (službena soba — pritličje, vhod s Kerkovega trga).

Klub kolesarjev in motociklistov »Slirija« priredi v sredo 1. marca 1922 v salonu restavracije »Pri Lozarju« Sv. Jakoba trg. družabni večer z bogatim sporedom. Vstopnina prosta. Prijatelji športa in njih družine dobrodošli.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja vse člane brezstanovalec, da se čim preje oglašijo v društveni pisarni. Prihodnja javna odobrova seja se vrši v sredo dne 1. marca t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra c. št. 12, pritličje, desno.

Za društvo »vrtinarska šola« v Kranju vljudno vabim vse posestnike in najemnike vrtov — ter enako tudi vse ljubitelje prelepe vrtinarske stroke — k sodelovanju in podpiranju skupnih smotrov, ki naj doprinejo le gospodarstvo-strokovnemu napredku. Izpeljava naših načrtov nam vsem skupno v gospodarstvo-trgovskem in dobrodelnem oziru prav za gotovo prinese koristi, in ker po mnogoletnem delu računam na zaupanje vseh tistih, ki ne stavijo nemogočih zahtev, upam, da se priklasi še večje število sotrudnikov, članov in podpornikov. — Golik.

Pustna prireditev državnih uradnikov. Celokupno uradništvu priredi letošnje predpustno veselico radi cenejše razsvetljave na — luni. Stregle bodo gorske vile, seveda s stvarmi, ki so uradniku dostojne in njega vredne, kakor kulane in pečene odredbe, nabezd, ukazi, odloki ali kako se vse te dvoživke imenujejo. Predavajo vseučiliščni profesorji o morali, korupciji, tuberkulozi, ozebljini, alkoholu in o praznih žepih. — Zdravnika specialista za želodčne bolezni je to odklonilo, ker je dala »Moralna« polno jamstvo, da bode ona skrbel, da si želodca ne pokvari. Za predst. zborov skrbijo po

svoji znani kulantnosti državna železnica. Oblika predvojna. Dame brez hlač so radi burje izključene. Kot zaključek se skupno zapoje večno lepa »Pa vi me piš!« etc. —

Filatelija.

Jugoslovanske znamke. Na teritoriju Jugoslavije izšlo so od prebrata do danes sledeče znamke: V Bosni s pretiskom »Država S. H. S.« in »Kraljestvo S. H. S.« razne franko, porto in časopisne znamke, skupno 76 raznih komadov. Na Hrvaškem so izdane jubilarne znamke in ogrske s natisom »Hrvatska S. H. S.« in končno izdaja, t. zv. »Državna pošta Hrvatska«, vsega 56 komadov. V Sloveniji so izdali dve izdaji, eno kronsko, a drugo dinarsko od raznih franko, porto, časopisnih in plebiscitnih znamk v več tiskih (ljubljanški in dunajski), skupno 104 kosov. V Srbiji so tiskane franko in porto znamke, raznih 30 kosov. V Medimurju so izdane ogrske znamke s pretiskom »S. H. S.« in Prelogu Murskem Središču in Dobrovniku, vsega skupaj 66 raznih vrednosti. Leta 1921 je nehalo izdajanje znamk po pokrajinah, zato so se izdale znamke (tiskane v Ameriki za celo državo in to v invalidskih, skupno 17 komadov. Istotako so izdane lednisteve portomarko v »Ogradu, najprej dva provizorija: 10 in 30 para in potem končni izdaja od 10, 30, 50 para in 1 in 2 dinarja. Skupno število znamk, izdanih v Jugoslaviji do danes je 356.

Jugoslovanski filatelistički adresar, katerega je nameraval izdati g. major n. m. Vilim Gregorčič v Zagrebu radi slaboga odziva zbiravec ne bo izšel.

Nova zračnopoštna zveza se bo s 1. aprilom odprla med Budimpešto in Pragom. **Filatelistički glasnik** (glasilo Filatelističke zadruge z. o. z. v Zagrebu, Poštni predal 180) izide (št. 1 II. letnik) koncem meseca v lepi obliki. Ogladno število pošilja zadruga brezplačno. Glasnik prinaša razen društvenih vesti o poslovanju zadruge, kar je v interesu vsakega zbiravca, tudi dobre članke filatelističke vsebine, kakor tudi popis znamk, katere se ne nabavni in polvijni cenil dobivajo pri zadruzi. V kratkem času svojega obstanka je zadruga zelo mnogo dosegla, kar se najbolje vidi iz legega števila pristopivših članov in cenah znamk, nabavljenih za člana, katere so na tržišču znatno višje.

Znamke za pomoč gladujočim Rusom. Čehoslovski legijski so predložili ministrskemu svetu, da se 7. marca, rojstni dan predsednika Masaryka, tako proslavi, da se izdajo posebne znamke v korist gladujočim Rusov. V to svrhu se lahko porabijo posebne znamke »Hradčanske izdaje« s posebnim natisom. Predlog bo gotovo sprejet, a znamke bodo dobro došle, ker zna Čehoslovška najti dobičkanosno prodajo vsaki novi izdaji poštinih znamk. — B. G.

Državno posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Državne posredovalnice za delo« v Ljubljani, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 12. do 18. februarja 1922 dela 221 moških in 83 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 139 moških in 89 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 114. Promet od 1. januarja do 18. februarja 1922, izkazuje 3704 strank in 1512 delodajalcev in 1805 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 782. Dela iščejo: rudarji, viniki, družine, kleparji, kovači, kovnarji, mizarji, koljarji, natakarji, zidarji, resarji, strojniki, kurjači, pisarn. moči, vzgojteljice, služkinje, kuharice, vajenci itd. V delo e sprejmejo: rudarji, mizarji, viničarji, zidarji, lončarji, vrtnarji, kovači, hlapiči, dekle, polj. delavci, likarice, služkinje, kuharice, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Razne vesti.

* **Mozartovi rokopisi.** Pri Liepmannsohnu v Berlinu je bila dražba Mozartovih rokopisov. Eden rokopis je bil prodan za 146.000 mark, drugi pa za 71.000 mark. — Za eden Mendelsohnov rokopis se je dobila vsota 51.000 mark, za Paganinijev autogram pa 26.000 mark.

* **Modeli kot umetnina.** Po odloku nekega pariškega sodišča, sta bila kaznovana dva krojača, ker sta kopirala model oblike, katero je izdelala neka druga tvrdka. Sodišče se je izreklo, da se imajo taki modeli smatrati umetninam, torej uživajo tista prava kakor umetnine. Krojača sta bila kaznovana z veliko denarno globo.

* **Samomor poljskega novinarja.** V nekem lovskem hotelu se je zastrupil poljski novinar Vladimír Ostonski. Da »raztolmači« svoj čin, je zapustil pismo v katerem pravi, da je življenje gluho in svet bešen. Človek ne more živeti dostojno, ako se mu ne posreči, da živi po onih idealih katere je spoznal v svojem življenju kot edino prave.

* **Čudna monomanija.** Iz Bordeauxa poročajo, da je na neki tamkajšnji proggi skočil vlak s tira. Vzrok tej nesreči je bil, da je bil na proggi postavljen debel kamen. Tri dni pozneje, pojavil se je ravno tak slučaj z nekim drugim vlakom. Uvedena je bila seveda takoj najstrožja preiskava, potem katere so aratirali nekega 16 letnega dečka iz bližnje okolice. Preiskava je ugotovila, da je ta deček provzročil neki slični incident že pred tremi leti. Deček je priznal svojo krivdo. »Jaz sem to napravil,« je rekel on, »proti svoji volji. K temu me je pognala neka posebno sladko razkožje, če se mi je posrečilo spraviti vlak s tira.« Dečka

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo popoln uspeh!

RAZPIS.

Predsedništvo Narodne Skupščine išče zborničnega stenografa za slovenske govore. Prednost imajo prosilci z akademično izobrazbo. Plača po sposobnosti.

Prošnje z dokazili izvršenih študij in sposobnosti naj se pošljejo do **25. marca t. l.** stenografskemu birou Narodne skupščine v Beogradu.

Predsedništvo Narodne skupščine. Beograd, dne 16. febr. 1922.

Tražimo posrednike za kupovinu tesnega lesa uz nagradu od 1000 K po vagonu.

Dimenzije:

8/8	8/10	10/10	cm	10/13	cm
4	—	6		5	—
15/16	cm			16/18	cm
7	—	10	m	8	—
				11	m

Ponudbe slati Brača Iztafar (Bačka).

TRIBUNA

tovarna dvookol in otroških vozilov Najcenejša dvookolna in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvookolna in otroški vozički v polno prenavo, emaljiranje z ognjem in poniklanje.

LJUBLJANA, Karlovska cesta šte. 4.

Inž. Dr. Miroslav Rasal

oblastveno poverjeni stavbnj inženir LJUBLJANA Hilšerjeva ulica številka 5 Specijel. stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe. Izraba vodnih sil.

Gradbeno podjetje ing. Dukić & drug

Ljubljana, Resljeva c. 9

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Miša s trgovino in gostilno

gospodarsko poslopje, 6 oravov zemlje v zelo prometnem kraju mariborskega okraja se radi družinskih razmer takoj proda. — Ponudba pod „UGODNA PRILIKA“ na upravo „Jugoslavije“ v Mariboru.

Kostanjevles

prosto vagon in večje množine v gozdni kupi

J. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ulica 1./1.

Posredovalci se dobro plačajo.

NAPRODAJI

Vino in žganje.

Pristno, od 5 Din. liter in naprej, prosto trošarine na Jesenicah.

Ivan Poljšak, Jesenice, hotel Pošta.

Naročajte in širite „Jugoslavijo!“

ORIENT,

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska, Hötzl, Schwelger, Stingl itd. Tudi na obroke.

JERICA HUBAD roj. DOLENC

Ljubljana, Hilšerjeva ulica šte. 5.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme

v stroj, barvo in izdelavo

krznarstvo ROT, Ljubljana, Gradišče 7 kupuje kože divjačine po najvišjih dnevnih cenah. Sprejema moderniziranje.

Jamski les

od 10 do 20 cm debelosti in od 3 do 7 m dolžine franko vagon kranjske postaje se kupi vsaka množina. Ponudbe z navedbo cene in dobavnega roka na Šentjanžki premostokop, Krmelj, Dolenjako.

Igralne karte

Geč in drug, Maribor. Glavna tobačna zaloga.

med. trg. šped. in sklad. d. d. podružnica medn. transporti, zbirni promet Ljubljana, Sodna ulica št. 3 tel. interurb. 483. car. posred. ofic. šped. t. lesnih izdelkov.

Za prevažanje premoga se kupi dobro ohranjen 3 do 5-tonski

TOVORNI AUTO

Ponudbe z navedbo znamke in cene pod „Auto“ Ljubljana, poštni predal šte. 74.

AKVIZITERJA

spretnega, poštenega in zanesljivega sprejme uprava „Jugoslavije“.

Oblačilnica za Slovenijo F. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

priporoča ogled svoje zaloge manufakture.

izključno češki izdelki

Ravnokar prispeva blago od mnogih čeških tovarn. Prispela je tudi izbrana zaloga damskega blaga od znane brnske tvrdko Stieszny & Schlesinger. Glavno skladišče v „Kresiji“, I nadstr. — Poseben vhod iz Lingerjeve ul. 1. — Detajlna prodajalna v Sritarjevi ul. 5. — Podružnica v Somboru.

Posetite IV. mednarodni vzorčni velesojem v Pragi od 12. do 19. sušca 1922.

Izvanredna prilika za navezovanje trgovskih odnošajev z najbolj industrijno državo srednje Evrope. Nad 4000 razstavljalcev. Bogata ekspozicija češkoslovaških in inostranskih izdelkov. Izborna železniška zveza. Udeleženci velesoja imajo na izkaz legitimacije in odznaka 33 odst. popusta na železnicah v Češkoslovaški. Nakazovalnica stanovanj, Pospešno reševanje pasovnih zadev in 75 odst. popusta pristojbin pri češkem vidiranju.

Cena odznakov (z legitimacijo) 10 dinarjev. Dobivajo se pri

konzulatu češkoslovaške republike v Ljubljani, Breg št. 8./1.

Posetite Prago, eno izmed najkrasnejših mest sveta!

Kupimo sesalko

za 8 do 10 litr. na minuto ter dvigalo (Krahnwinde) z dvojno prestavo.

Ponudbe na upravnishvo Jugoslavije pod „Rudnik“.

Ročne in strojne stavce!

sprejme Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Plača po dogovoru.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

USTANOVLJENA L. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Velikovec, Maribor, ekspoziturna podružnica Skofjaloka.

Akcijski kapital K 30,000.000

Rezerve K 16,000.000

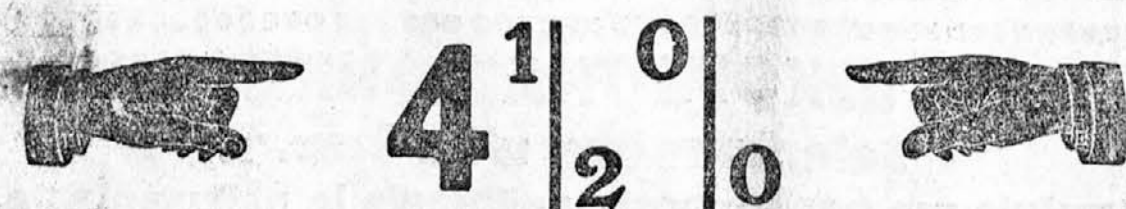
Izvršuje vse bančne pose najkulantneje.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8, ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti.

obrestuje hranilne vloge in vlogo na tekoči račun po Ustanovljen septembra 1919. Promet v lansk. l. nad 128,000.000 K.

čistih brez odbitka rentnega davka. Neposredno pod državnim nadzorstvom.